Міжнародна організація праці

Посібник із процедур, які стосуються міжнародних конвенцій та рекомендацій з питань праці

Ювілейне видання до сторіччя МОП – 2019 рік

Департамент міжнародних трудових норм

Посібник із процедур, які стосуються міжнародних конвенцій та рекомендацій з питань праці

Департамент міжнародних трудових норм
Міжнародне бюро праці – Женева

Міжнародна організація праці

Canada

Цю публікацію перекладено українською мовою та надруковано в рамках проєкту Міжнародної організації праці «Сприяння дотриманню основних принципів і прав у сфері праці в процесі реформ в Україні», що фінансується урядом Канади.

© Міжнародна організація праці 2025 Вперше опубліковано 2020
Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Ця робота доступна за ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International.
Дивіться: creativecommons.org/licences/by/4.0.

Користувачеві дозволено повторно використовувати, ділитися (копіювати і поширювати), адаптувати (реміксувати, трансформувати і будувати на основі оригінальної роботи), як як зазначено в ліцензії. Користувач повинен чітко посилатися на МОП як на джерело матеріалу і вказувати, чи були внесені зміни до оригінального контенту. Не дозволяється використання емблеми, назви та логотипу МОП у перекладах, адаптаціях або інших похідних роботах.

Атрибуція — користувач повинен вказати, чи були внесені зміни, і процитувати роботу наступним чином: автор(и), назва і підзаголовок, Женева: Міжнародне бюро праці, рік. © МОП.

Переклади — у разі перекладу цієї роботи, разом із зазначенням авторства необхідно додати наступне застереження: Це переклад роботи Міжнародної організації праці (МОП), захищеної авторським правом. Цей переклад не був підготовлений, переглянутий і не схвалений МОП, і його не слід вважати офіційним перекладом МОП. МОП знімає з себе будь-яку відповідальність за його зміст та точність перекладу. Відповідальність покладається виключно на автора(ів) перекладу.

Адаптації — у разі адаптації цієї роботи разом із зазначенням авторства має бути додано наступне застереження: Це адаптація авторського доробку Міжнародної організації праці (МОП). Ця адаптація не була підготовлена, переглянута і не схвалена МОП і не повинна розглядатися як офіційна адаптація МОП. МОП знімає з себе будь-яку відповідальність за її зміст та точність. Відповідальність покладається виключно на автора(ів) адаптації.

Матеріали третіх сторін — ця ліцензія Creative Commons не поширюється на матеріали, що не належать МОП, але є об'єктами авторського права, включені до цієї публікації. Якщо матеріал приписується третій стороні, користувач такого матеріалу несе повну відповідальність за з'ясування прав з правовласником і за будь-які претензії щодо порушення прав.

Будь-який спір, що виникає за цією ліцензією і не може бути вирішений мирним шляхом, передається на розгляд до арбітражу відповідно до Арбітражного регламенту Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ). Сторони зобов'язуються виконувати будь-яким арбітражним рішенням, винесеним в результаті такого арбітражу, як остаточним рішенням у такому спорі.

Для отримання детальної інформації про права та ліцензування звертайтеся за адресою: rights@ilo.org.
Для отримання детальної інформації про публікації та цифрові продукти МОП відвідайте: www.ilo.org/publns.

Посібник із процедур, які стосуються міжнародних конвенцій та рекомендацій з питань праці (Ювілейне видання до сторіччя МОП – 2019)

9789220418574 (print)
9789220418581 (web PDF)

Також доступно англійською мовою: *Handbook of procedures relating to international labour Conventions and Recommendations. Centenary Edition 2019*

ISBN 978-92-2-133254-1 (print)
ISBN 978-92-2-133255-8 (Web pdf)
ISBN 978-92-2-133256-5 (epub)

Посилання на DOI буде активним протягом 24-48 годин після публікації документа(ів) на сайті МОП. Дивіться Цифровий ідентифікатор об'єкта Ідентифікатор цифрового об'єкта (DOI): поширені запитання та відповіді для отримання додаткової інформації про DOI. Позначення, що використовуються в публікаціях і базах даних МОП, відповідають практиці Організації Об'єднаних Націй, а також викладення матеріалу в них не означає висловлення будь-якої думки з боку МОП щодо правового статусу будь-якої країни, району, області або правового статусу будь-якої країни, району чи території або їхніх органів влади, або щодо делімітації їхніх кордонів. Див. www.ilo.org/disclaimer.

Думки та погляди, висловлені в цій публікації, належать автору(ам) і не обов'язково відображають погляди, погляди або політику МОП.

Згадування назв фірм, комерційних продуктів і процесів не означає їх схвалення МОП, а будь-яка не згадування конкретної фірми, комерційного продукту або процесу не є ознакою їхнього несхвалення.

Надруковано в Україні

▶ Зміст

▶ Вступ **10**

▶ I. Ухвалення міжнародних трудових норм **11**

Характер і статутні засади конвенцій та рекомендацій 11
Включення питання до порядку денного Конференції 11
Процедура дворазового обговорення 11
Процедура одноразового обговорення 13
Аналіз міжнародних трудових норм 13
Перегляд конвенцій та рекомендацій 14
Скасування або вилучення конвенцій та рекомендацій 14
Мови 14
Урахування особливих обставин 14
Механізми забезпечення гнучкості 15
Конвенції та рекомендації як мінімальні норми 16
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 16

▶ II. Внесення конвенцій та рекомендацій компетентним органам влади **18**

Статутні зобов'язання 18
Меморандум Адміністративної ради 19
Процедури Міжнародного бюро праці 22
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 22
Повідомлення представницьких організацій та зауваження, отримані від них 23
Резюме 23
Допомога з боку Бюро 23

▶ III. Ратифікація конвенцій та взяття зобов'язань **24**

Процедура 24
Форма повідомлення про ратифікацію 24
Обов'язкові заяви, які включаються до ратифікаційної грамоти або додаються до неї 25
Необов'язкові заяви, які включаються до ратифікаційної грамоти або додаються до неї 26
Необов'язкові заяви стосовно сфери застосування конвенції 27
Ратифікація протоколів 27
Недопустимість застережень 28
Реєстрація ратифікацій та прийняття зобов'язань 28
Набрання чинності 28
Зобов'язання, що випливають із ратифікації 29

Включення у внутрішнє законодавство 29
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 29
Території поза метрополією 29
Наслідки виходу з МОП 30
Інформація про ратифікації 30

▶ **IV.Доповіді щодо ратифікованих конвенцій 31**

Зобов'язання подавати доповіді 31
Система подання доповідей 31
Докладні доповіді 34
Спрощені доповіді 35
Заходи у разі неподання доповідей 35
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 36
Розсилання доповідей організаціям роботодавців і працівників 36
Зауваження організацій роботодавців і працівників 36
Резюме 37

▶ **V. Доповіді щодо нератифікованих конвенцій та доповіді щодо рекомендацій — Загальні огляди 39**

Зобов'язання подавати доповіді щодо нератифікованих конвенцій 39
Зобов'язання подавати доповіді щодо рекомендацій 39
Федеративні держави 39
Вибір актів, з яких повинні подаватися доповіді згідно зі статтею 19 (Загальні огляди) 39
Форми доповідей 40
Порядок запитування доповідей, установлений у Бюро 40
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 40
Розсилання доповідей організаціям роботодавців і працівників 41
Резюме 41

▶ **VI. Доповіді щодо заходів із реалізації Декларації 1998 року 42**

▶ **VII. Постійно діючий механізм контролю за дотриманням зобов'язань, які випливають із конвенцій та рекомендацій 43**

Постійно діючі контрольні органи 43
A. Комітет експертів 43
B. Комітет Конференції з застосування норм 45

▶ **VIII. Роль організацій роботодавців і працівників** **47**

Розсилання доповідей та інформації організаціям роботодавців і працівників 47
Консультації з представницькими організаціями 47
Направлення зауважень організаціями роботодавців і працівників 47
Участь у Конференції 48

▶ **IX. Тлумачення конвенцій та рекомендацій** **49**

Положення Статуту 49
Неофіційна думка Міжнародного бюро праці 49
Думки та рекомендації контрольних органів 50

▶ **X. Перегляд конвенцій та рекомендацій** **51**

Характер перегляду конвенцій 51
Метод і наслідки перегляду конвенцій 51
Перегляд рекомендацій 52

▶ **XI. Денонсація конвенцій** **53**

Умови денонсації 53
Консультації з організаціями роботодавців і працівників 53
Форма сповіщення про денонсацію 53
Процедури Бюро 54
Набрання чинності денонсацією 54

▶ **XII. Спеціальні процедури** **55**

A. Подання щодо дотримання ратифікованих конвенцій 55
Положення Статуту 55
Порядок розгляду подань 55
B. Скарги щодо дотримання ратифікованих конвенцій 56
Основні положення Статуту 56
Інші положення Статуту 57
Порядок роботи Комісії з розслідування 57
C. Скарги на порушення свободи асоціації 58
1. Комітет Адміністративної ради зі свободи асоціації 58
2. Комісія з установлення фактів та примирення у сфері свободи асоціації 60

▶ **XIII. Допомога, яку надає Міжнародне бюро праці у зв'язку з міжнародними трудовими нормами** **61**

Міжнародні трудові норми та технічна допомога 61
Неформальні консультативні послуги 61
Прямі контакти 61

▶ **Додаток I** **63**

Зразок документа щодо ратифікації конвенції МОП 63

▶ **Додаток II** **64**

Звичайний цикл подання доповідей згідно зі статтею 22 Статуту МОП 64

▶ **Додаток III** **66**

Спрощені доповіді, які мають подаватися відповідно до статті 22 Статуту МОП [назва країни] 66

▶ **Додаток IV** **67**

Зразок електронної форми для внесення подання відповідно до статті 24 Статуту МОП 67

Прийнятність 67

Інша інформація 68

▶ Вступ

У цій публікації описані процедури, що діють у Міжнародній організації праці, стосовно ухвалення й виконання конвенцій та рекомендацій. У посібнику враховано корективи, внесені до системи нагляду за застосуванням міжнародних трудових норм відповідно до рішень Адміністративної ради Міжнародного бюро праці, які були ухвалені нею за період до сесії, що відбулася у жовтні-листопаді 2018 року[1].

Завдання посібника полягає передусім у наданні допомоги посадовим особам органів державної влади, відповідальним у контексті діяльності урядів за виконання зобов'язань за Статутом МОП, які стосуються міжнародних трудових норм. Для цього тут викладено положення, що встановлюють процедури, яких слід додержуватися, та висвітлено прийняту в Організації практику виконання цих положень. Посібник розрахований також на використання організаціями працівників і роботодавців, які грають свою, особливу роль у цих процедурах.

Однією з функцій Міжнародного бюро праці є надання посадовцям державних органів та організацій роботодавців і працівників інформації щодо всіх аспектів процедур, викладених у Посібнику, та проведення навчання цих співробітників із вищезгаданих аспектів. Ця функція виконується частково в формі семінарів, що проводяться у різних регіонах, у штаб-квартирі МОП у Женеві, у Міжнародному навчальному центрі МОП у Туріні (Італія) та у державах-членах МОП, а також шляхом направлення на місця консультативних місій з залученням співробітників Департаменту міжнародних трудових норм і фахівців у галузі норм. Уряди країн та відповідні організації за будь-яких умов можуть розраховувати на допомогу Бюро, яке надаватиме додаткові роз'яснення з усіх питань, що висвітлені у Посібнику. Випускаючи цей Посібник та надаючи подальшу допомогу й додаткові рекомендації, Міжнародне бюро праці виходить із того, що за Статутом МОП воно не наділене особливим повноваженням тлумачити Статут або правові акти, ухвалені Конференцією[2].

На веб-сайті з міжнародних трудових норм (www.ilo.org/normes) розміщено великий обсяг інформації та посилання на відповідні документи. Зокрема, на ньому розташована база даних NORMLEX, у якій зібрана інформація про систему норм МОП (наприклад, перелік норм, відомості про ратифікацію та зобов'язання щодо надання доповідей, зауваження контрольних органів МОП тощо), а також інформація про трудове законодавство різних держав.

I. Ухвалення міжнародних трудових норм

Характер і статутні засади конвенцій та рекомендацій

1. Конвенції є правовими актами, внаслідок ратифікації котрих виникають юридичні зобов'язання. Рекомендації не відкриті для ратифікації, але містять настанови стосовно політики, законодавства і практики. Обидва види актів ухвалюються Міжнародною конференцією праці[3], причому стаття 19 Статуту МОП говорить:

1. Якщо Конференція ухвалила рішення про прийняття пропозицій щодо будь-якого пункту порядку денного, вона зобов'язана визначити, чи слід надати цим пропозиціям форму: (a) міжнародної конвенції або (b) рекомендації, якщо ухвалення конвенції за відповідним предметом обговорення або якимось його аспектом на даний момент не вважається доречним або доцільним.

2. У будь-якому разі для остаточного голосування за ухвалення Конференцією, відповідно до обставин, конвенції або рекомендації необхідна більшість у дві третини голосів присутніх делегатів.

Включення питання до порядку денного Конференції

2. Порядок денний Конференції складається Адміністративною радою (Статут, стаття 14). У випадках особливо нагального характеру чи за інших особливих обставин (так було, наприклад, під час розгляду проєкту протоколу) Адміністративна рада може ухвалити рішення про передачу питання Конференції для одноразового обговорення (Регламент[4], пункт 5 статті 34); в усіх інших випадках, однак, проводиться дворазове обговорення (тобто обговорення на двох сесіях Конференції (Регламент, пункт 4 статті 34)). Адміністративна рада може також вирішити передати питання підготовчій технічній конференції (Статут, пункт 2 статті 14; Регламент, пункт 3 статті 34 і стаття 36). Конференція може також самостійно ухвалити, більшістю в дві третини голосів присутніх делегатів, рішення про включення питання до порядку денного наступної сесії (Статут, пункт 3 статті 16).

Процедура дворазового обговорення

3. Передбачено такі етапи *дворазового обговорення*[5]:

a. Бюро готує доповідь про законодавство і практику різних країн, а також запитальник. Доповідь і запитальник містять прохання до урядів провести консультації з найбільш представницькими організаціями роботодавців і працівників, перш ніж уряди розпочнуть підготовку остаточного варіанта відповідей. Доповідь і запитальник розсилаються урядам щонайменше за 18 місяців до відповідної сесії Конференції (Регламент, пункт 1 статті 39).

3 Так само, як і протоколи (в окремих випадках), якими частково (або за потреби) переглядаються раніше ухвалені конвенції або вносяться зміни до них.

4 Регламент Міжнародної конференції праці, який включає відповідні положення Регламенту Адміністративної ради.

5 Зазвичай терміни проведення етапів цієї процедури можуть бути різними, якщо питання включено до порядку денного менш ніж за 18 місяців до відкриття сесії, на якій має відбутися перше обговорення, або якщо період між двома сесіями, на яких розглядається дане питання, становить менше 11 місяців (Регламент, пункти 5 і 8 статті 39).

b. Для того, щоб відповіді урядів були відображені у вищезгаданій доповіді, вони повинні надійти до Бюро не пізніше ніж за 11 місяців до відповідної сесії (Регламент, пункт 3 статті 39). Якщо йдеться про федеративні держави або країни, де необхідно перекласти запитальник державною мовою, семимісячний термін, передбачений для підготовки відповідей, на прохання відповідного уряду продовжується до восьми місяців.

c. На основі отриманих відповідей Бюро готує повторну доповідь, зазначаючи в ній головні питання, які мають бути розглянуті Конференцією. Ця доповідь розсилається урядам, як правило, принаймні за чотири місяці до відповідної сесії (Регламент, пункт 3 статті 39).

d. Ці доповіді розглядаються Конференцією – зазвичай у комітеті. Якщо Конференція вирішила, що дане питання є доречним для ухвалення конвенції або рекомендації, вона ухвалює відповідні висновки, після чого або вирішує включити це питання до порядку денного своєї наступної сесії, або просить Адміністративну раду включити його до порядку денного однієї з наступних сесій (Регламент, підпункти a) та b) пункту 4 статті 39).

e. На основі отриманих відповідей та за підсумками першого обговорення на Конференції Бюро розробляє проєкти конвенцій та рекомендацій і розсилає їх урядам упродовж двох місяців після закриття сесії Конференції (Регламент, пункт 6 статті 39)[6].

f. Урядам знову пропонується провести консультації з найбільш представницькими організаціями роботодавців та працівників і надається три місяці для підготовки своїх пропозицій щодо змін і зауважень (Регламент, пункт 6 статті 39).

g. На основі нових відповідей урядів складається остаточна доповідь, яка містить тексти конвенцій або рекомендацій зі змінами. Доповідь розсилається урядам щонайменше за три місяці до сесії Конференції, на якій вони мають обговорюватися (Регламент, пункт 7 статті 39).

h. Конференція вирішує, чи брати за основу для другого обговорення проєкти конвенцій чи рекомендацій, розроблені Бюро, і в якому порядку їх розглядати. Зазвичай вони в першу чергу розглядаються у комітеті. Кожне положення конвенції чи рекомендації подається на затвердження Конференції, й ухвалені таким чином проєкти передаються Редакційному комітету для підготовки остаточних текстів[7]. Тексти актів, схвалені Редакційним комітетом, подаються Конференції для остаточного ухвалення згідно зі статтею 19 Статуту (див. пункт 1 вище і Регламент, пункт 6 статті 40).

i. Якщо конвенція під час остаточного голосування не отримала необхідної більшості у дві третини голосів, але отримала просту більшість, Конференція вирішує, чи передати її до Редакційного комітету на предмет переробки її на рекомендацію (Регламент, пункт 41).

6 Якщо період між двома сесіями менше 11 місяців, Адміністративною радою чи її посадовими особами може бути затверджена програма зі скороченими термінами (Регламент, пункт 39(8)). Бюро запитує в урядів їхні зауваження до запропонованих конвенцій та рекомендацій і паралельно з цим проводить консультації з Організацією Об'єднаних Націй та іншими спеціалізованими установами стосовно всіх запропонованих положень, які мають відношення до їхньої діяльності, після чого подає Конференції всі їхні зауваження разом із відповідями урядів (Регламент, пункт 39bis).

7 Див. Регламент, пункт 6.

Процедура одноразового обговорення

4. Передбачено такі етапи *одноразового обговорення*[8]:

a. Бюро готує стислу доповідь про законодавство і практику різних країн та запитальник із метою розроблення конвенцій та рекомендацій[9]. Доповідь і запитальник розсилаються урядам щонайменше за 18 місяців до відповідної сесії Конференції. Урядам пропонується провести консультації з найбільш представницькими організаціями роботодавців і працівників (Регламент, пункт 1 статті 3810[10].

b. Відповіді урядів повинні надійти до Бюро не пізніше ніж за 11 місяців до відповідної сесії (Регламент, пункт 1 статті 38).

c. На основі відповідей урядів готується повторна доповідь, яка містить тексти конвенцій або рекомендацій[11]. Ця доповідь розсилається урядам принаймні за чотири місяці до відкриття відповідної сесії Конференції (Регламент, пункт 2 статті 38).

d. Якщо питання було розглянуто на підготовчій технічній конференції, Бюро може або розіслати урядам за рішенням Адміністративної ради стислу відповідь і запитальник (див. пп. (a) і (b) вище), або за результатами роботи підготовчої технічної конференції розробити проєкт остаточної доповіді (див. пп. (c) вище - Регламент, пункт 4 статті 38).

e. Заключне обговорення та ухвалення конвенцій і рекомендацій за процедурою одноразового обговорення здійснюється відповідно до пп. (h)-(j) пункту 3.

Аналіз міжнародних трудових норм

5. У 2015 році була створена Тристороння робоча група з механізму аналізу норм (ТРГ МАН), на яку було покладено повноваження з перегляду міжнародних трудових норм з тим, щоб забезпечити стале функціонування цього комплексу норм і його здатність реагувати на постійні зміни в тенденціях розвитку світу праці з метою захисту працівників і врахування потреб життєздатних підприємств[12]. Початкова програма роботи цієї структури включає 235 міжнародних трудових норм[13], 68 з яких були передані до Спеціального тристороннього комітету, створеного для вирішення питань, що пов'язані з Конвенцією 2006 року про працю в морському судноплавстві (КПМС)[14]. Відповідно до кола повноважень ТРГ МАН вона переглядає норми з метою надання Адміністративній раді рекомендацій з нижченаведених питань[15]:

---

8 Зазвичай терміни проведення етапів цієї процедури можуть бути різними, якщо питання включено до порядку денного менш ніж за 26 місяців до відкриття сесії, на якій має відбутися обговорення, і Адміністративна рада або її посадові особи можуть затвердити програму зі скороченими термінами (Регламент, пункт 3 статті 38).

9 Або протоколу.

10 Бюро запитує в урядів їхні зауваження до запропонованих конвенцій та рекомендацій і паралельно з цим проводить консультації з Організацією Об'єднаних Націй та іншими спеціалізованими установами стосовно всіх запропонованих положень, які мають відношення до їхньої діяльності, після чого подає Конференції всі їхні зауваження разом із відповідями урядів (Регламент, пункт 39bis).

11 Або протоколів.

12 Див. коло повноважень ТРГ МАН: GB.325/LILS/3.

13 Зазначимо, що кількість актів, включених до початкової програми роботи ТРГ МАН, на її другому засіданні була збільшена з 231 до 235.

14 GB.326/LILS/3/2.

15 Пункт 9 документа щодо кола повноважень ТРГ МАН.

a. статус норм, які вивчаються, включно з актуальними нормами, нормами, які потребують перегляду, застарілими нормами та можливими іншими категоріями норм;

b. виявлення недоліків у сфері охоплення, зокрема тих, шо потребують розроблення нових норм;

c. подальші практичні заходи з чітко визначеними строками відповідно до обставин.

Перегляд конвенцій та рекомендацій[16]

6. Окремі процедури перегляду конвенцій та рекомендацій визначені у статтях 43-45 Регламенту. Проте, вони по суті є тими ж самими, що й процедури, описані вище у пунктах 3 та 4, і на практиці вони ґрунтуються на тих самих статтях Регламенту.

Скасування або вилучення конвенцій та рекомендацій

7. На своїй 85-й сесії (червень 1997 р.) Конференція ухвалила поправки до Статуту Організації, включивши дев'ятий пункт у статтю 19, а також зміни до Регламенту Конференції (нову статтю 11 і нову статтю 45bis). Конвенція вважається застарілою, «якщо, як уявляється, конвенція втратила своє призначення й більше не робить корисного внеску в досягнення цілей Організації» (пункт 9 статті 19 Статуту) [17]. Процедура скасування стосується конвенцій, які є чинними. Процедура вилучення стосується конвенцій, які втратили чинність, і рекомендацій. Скасування й вилучення підпадають під дію одних і тих самих процедурних гарантій та мають однаковий юридичний наслідок – видалення норми, про яку йдеться, з масиву міжнародних трудових норм[18].

Мови

8. Ухвалюються автентичні тексти конвенцій і рекомендацій[19] англійською та французькою мовами. Бюро може готувати офіційні переклади, а відповідні уряди можуть вважати їх такими, що мають силу автентичних текстів (Регламент, стаття 42).

Урахування особливих обставин

9. Стаття 19 Статуту також говорить:

> 3. Під час складання будь-якої конвенції або рекомендації загального застосування Конференція належним чином ураховує інтереси країн, у яких кліматичні умови, недостатній рівень організації промисловості або інші особливі обставини створюють істотно різні соціально-трудові умови, і за необхідності пропонує зміни, які вона вважає потрібними через вищезазначені умови в таких країнах.

З цієї причини у вищезгаданих доповідях стосовно закону та практики й запитальниках, підготовлених Бюро відповідно до пунктів 3 та 4 вище, урядам пропонується вказати ті національні особливості, які могли б ускладнити практичне застосування актів, розробка

16 Див. також главу IX Посібника.

17 Див. також розділ 5.4 Регламенту Адміністративної ради, де встановлено процедуру включення до порядку денного Конференції питання про скасування чи вилучення правових актів.

18 Інформація про скасування та вилучення конкретних актів наведена у NORMLEX.

19 І протоколів.

котрих передбачається, а також запропонувати шляхи вирішення цієї проблеми. Делегати від роботодавців, працівників і урядів на Конференції також можуть привернути увагу до особливих національних умов, які слід ураховувати в разі розроблення проєктів нових норм.

Механізми забезпечення гнучкості

10. Конференцією використовуються різні засоби для забезпечення гнучкості міжнародних трудових норм. Наприклад:

a. положення, в яких викладаються змінені норми для зазначених країн[20]. Останнім часом Конференція не застосовувала цей засіб;

b. ухвалення конвенції, в якій встановлено відповідні принципи, разом із рекомендацією, яка містить вказівки з технічних і практичних деталей застосування норм. Ця рекомендація може бути ухвалена одночасно з конвенцією або пізніше як доповнення до неї;

c. визначення норм у широких формулюваннях – наприклад, установлення цілей соціальної політики – що дозволяє вибирати методи застосування (закони, нормативні акти, колективні угоди тощо) залежно від національних умов і практики, часто після консультацій з організаціями роботодавців і працівників;

d. розділення конвенцій на частини або статті, з тим, щоб на момент ратифікації приймалися зобов'язання тільки за деякими з них, що дозволяє в подальшому розширювати обсяг зобов'язань у міру вдосконалення соціального законодавства й посилення здатності виконувати його[21];

e. розділення конвенцій на альтернативні частини, обсяг або рівень зобов'язань за якими варіюється відповідно до того, які саме частини прийняті[22];

f. положення, що дозволяють (іноді тимчасово) ухвалювати норму з нижчим рівнем зобов'язання тим країнам, де, наприклад, до моменту ратифікації законодавство з предмета розгляду було відсутнє або де економіка або адміністративні чи медичні установи недостатньо розвинені[23];

g. положення, що дозволяють виключити, наприклад, певні категорії професій чи підприємств або малонаселені чи слаборозвинені райони[24];

h. положення, що дозволяють окремо приймати зобов'язання стосовно осіб, зайнятих у певних секторах економіки[25];

i. положення, спрямовані на те, щоб ураховувати досягнення медичної науки шляхом відсилки до найостаннішого за часом видання тієї чи іншої довідкової публікації або шляхом періодичного розгляду того чи іншого питання у світлі актуальних знань[26];

20 Див., наприклад, статті 9-13 Конвенції 1919 року про робочий час у промисловості (№ 1).

21 Див., наприклад, статтю 2 Конвенції 1952 року про мінімальні норми соціального забезпечення (№ 102).

22 Див., наприклад, статтю 2 Конвенції 1949 року (переглянутої) про платні бюро найму (№ 96).

23 Див., наприклад, статтю 2 Конвенції 1973 року про мінімальний вік (№ 138).

24 Див., наприклад, статтю 17 Конвенції 1949 року про захист заробітної плати (№ 95).

25 Див., наприклад, статтю 3 Конвенції 1957 року про щотижневий відпочинок у торгівлі та установах (№ 106).

26 Див., наприклад, пункт 2 Керівного принципу B4.1.1 Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві (зі змінами) (КПМС);

j. ухвалення факультативного протоколу к конвенції, який або дозволяє ратифікувати саму конвенцію з більш високим рівнем гнучкості, або розширює сферу дії зобов'язань, передбачених даною конвенцією[27];

k. положення конвенції, які частково переглядають раніше ухвалену конвенцію шляхом введення альтернативних і сучасніших зобов'язань; раніше ухвалена конвенція при цьому залишається відкритою для ратифікації в її непереглянутому вигляді[28].

Конвенції та рекомендації як мінімальні норми

11. Стаття 19 Статуту далі говорить:

8. Ухвалення якої-небудь конвенції чи рекомендації Конференцією або ратифікація якої-небудь конвенції будь-яким членом Організації жодним чином не розглядаються як такі, що впливають на закон, судове рішення, звичай чи угоду, які забезпечують зацікавленим працівника більш сприятливі умови, ніж умови, передбачені цією конвенцією чи рекомендацією.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

12. На додаток до положень Регламенту, згаданих у пунктах 3 та 4 вище, пункт 1(a) статті 5 Конвенції 1976 року про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) (№ 144) та пункт 5(a) Рекомендації 1976 року щодо тристоронніх консультацій (діяльність Міжнародної організації праці (№ 152) передбачають проведення консультацій з представниками роботодавців і працівників щодо відповідей урядів на запитальники, що стосуються пунктів порядку денного Конференції, й щодо зауважень урядів до запропонованих текстів, які обговорюватимуться.

---

27 Див., наприклад, Протокол 1982 року до Конвенції 1958 року про плантації (№ 110) та Протокол 1995 року до Конвенції 1947 року про інспекцію праці (№ 81).

28 Див., наприклад, пункти 6 і 7 статті 3 Конвенції 1992 року про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця (№ 173).

▶ Календарний план роботи з ухвалення конвенцій та рекомендацій

(тут описана процедура дворазового обговорення, яка у разі одноразового обговорення спрощується)

Період	Дії МОП	Дії органів державного управління
Листопад (рік 1) і березень (рік 2)	Адміністративна рада МБП розглядає порядок денний Конференції МОП *4-го року* та приймає рішення щодо нього	
Листопад–грудень (рік 2)	МБП розсилає доповідь про законодавство та практику з запитальником про зміст можливого нового акта	Консультації з організаціями роботодавців і працівників щодо відповідей (статті 38 і 39 Регламенту Конференції та – для держав-учасниць – Конвенція № 144)
До 30 червня (рік 3)		Підготовка відповідей на запитальник і направлення їх до МБП не пізніше *30 червня (рік 3)*
Січень–лютий (рік 4)	МБП розсилає доповідь з аналізом відповідей і запропонованими висновками	Підготовка позиції для обговорення на Конференції
Червень (рік 4)	Міжнародна конференція праці — *перше обговорення питання*	Участь у роботі технічного комітету за потреби
Серпень-вересень (рік 4)	МБП розсилає проєкти текстів, підготовлені за підсумками першого обговорення	Консультації з організаціями роботодавців і працівників стосовно зауважень (статті 38 і 39 Регламенту Конференції та — для держав-учасниць — Конвенція № 144)
До 30 листопада (рік 4)		Направлення зауважень до МБП не пізніше *30 листопада (рік 4)*
Лютий-березень (рік 5)	МБП розсилає тексти, переглянуті з урахуванням отриманих зауважень	Підготовка позиції для обговорення на Конференції
Червень (рік 5)	Міжнародна конференція праці — *друге обговорення* і ухвалення	Участь у роботі технічного комітету за потреби

▶ II. Внесення конвенцій та рекомендацій компетентним органам влади

Статутні зобов'язання

13. Конвенції набирають чинності для будь-якої держави тільки на підставі ратифікаційної грамоти, належним чином зареєстрованої Генеральним директором МБП. Проте, всі держави-члени зобов'язані вносити конвенції й рекомендації[29] компетентним національним органам влади. Відповідні положення статті 19 Статуту говорять:

5. Стосовно конвенції:

a. конвенція розсилається всім членам Організації для ратифікації;

b. кожний член Організації зобов'язується протягом максимум одного року з моменту закриття сесії Конференції або, якщо зробити це за один рік неможливо через виняткові обставини, за першої практичної можливості, але в жодному разі не пізніше, ніж за 18 місяців з моменту закриття сесії Конференції, внести конвенцію на розгляд органу чи органів влади, до компетенції котрих належить це питання, для ухвалення відповідного акта законодавства або вжиття іншого заходу;

c. члени Організації інформують Генерального директора Міжнародного бюро праці про заходи, вжиті згідно з цією статтею для внесення конвенції вищезгаданому компетентному органу чи органам влади, зазначивши реквізити цього органу чи цих органів, що вважаються компетентними, а також ужиті ними заходи;

...

6. Стосовно рекомендації:

a. рекомендація розсилається всім членам Організації для її розгляду з метою введення її в дію шляхом ухвалення національного закону чи іншим способом;

b. кожний член Організації зобов'язується протягом максимум одного року з моменту закриття сесії Конференції або, якщо зробити це за один рік неможливо через виняткові обставини, за першої практичної можливості, але в жодному разі не пізніше, ніж за 18 місяців з моменту закриття Конференції, внести рекомендацію на розгляд органу чи органів влади, до компетенції котрих належить це питання, для ухвалення відповідного акта законодавства або здійснення інших заходів;

c. члени Організації інформують Генерального директора Міжнародного бюро праці про заходи, вжиті згідно з цією статтею для внесення рекомендації вищезгаданому компетентному органу чи органам влади, зазначивши реквізити цього органу чи цих органів, що вважаються компетентними, а також ужиті ними заходи;

...

29 І протоколи — тією мірою, якою вони передбачають частковий перегляд конвенцій і, отже, можуть бути прирівняні до них.

7. До федеративної держави застосовуються такі положення:

a. стосовно конвенцій та рекомендацій, які федеральний уряд вважає за своєю конституційною системою доречними для вжиття заходів федерального рівня, зобов'язання федеративної держави є такими самими, як і зобов'язання інших членів Організації, які не є федеративними державами;

b. стосовно конвенцій та рекомендацій, які федеральний уряд вважає за своєю конституційною системою доречними, повністю або частково, для вжиття заходів штатами, провінціями чи кантонами, що входять до складу держави, а не заходів федерального рівня, федеральний уряд:

i. відповідно до своєї конституції та конституцій зацікавлених штатів, провінцій або кантонів уживає дієвих заходів для внесення таких конвенцій або рекомендацій не пізніше ніж за 18 місяців після закриття сесії Конференції відповідним федеральним органам влади або органам влади штатів, провінцій чи кантонів для ухвалення актів законодавства або здійснення інших заходів;

ii. у разі згоди органів влади зацікавлених штатів, провінцій чи кантонів уживає заходів для організації періодичних консультацій між федеральними органами влади й органами влади штатів, провінцій чи кантонів із метою сприяння здійсненню в федеративній державі скоординованих заходів для введення в дію положень таких конвенцій або рекомендацій;

iii. повідомити Генерального директора Міжнародного бюро праці про заходи, вжиті згідно з цією статтею для внесення таких конвенцій та рекомендації відповідним федеральним органам влади, органам влади штатів, провінцій чи кантонів, зазначивши реквізити цих органів, що вважаються компетентними, а також ужиті ними заходи[30].

...

Меморандум Адміністративної ради

14. Для того, щоб сприяти одноманітному представленню інформації, яка надається урядами, щодо заходів, ужитих на виконання положень, зазначених вище у пункті 12, Адміністративна рада ухвалила *Меморандум щодо зобов'язання з внесення конвенцій та рекомендацій компетентним органам влади*. Переглянута версія цього меморандуму була ухвалена Адміністративною радою в березні 2005 року[31]. У ньому нагадані відповідні положення Статуту й процитовані витяги з доповідей Комітету експертів із застосування конвенцій та рекомендацій і Комітету Конференції з застосування норм для того, щоб роз'яснити цілі й завдання внесення, характер цього зобов'язання й низку запитів на інформацію. Згадано також необхідність проведення тристоронніх консультацій у зв'язку з зобов'язанням вносити національним компетентним органам акти, ухвалені Конференцією. Зміст меморандуму викладено нижче[32]:

---

30 Крім цього, пункт 4 статті 35 Статуту передбачає таке: «Якщо предмет конвенції належить до повноважень із самоврядування будь-якої території поза метрополією, член Організації, відповідальний за міжнародні відносини цієї території, у якомога стислий термін доводить конвенцію до відома уряду цієї території з метою ухвалення цим урядом акта законодавства або вжиття ним інших заходів...».

31 GB.292/LILS/1(Rev.) та GB.292/10(Rev.), Додаток I.

32 *Memorandum concerning the obligation of submission to the competent authorities, ILO, Geneva 2005 [Меморандум щодо зобов'язання з внесення конвенцій та рекомендацій компетентним органам влади*, МБП, Женева, 2005 р.].

I. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ЩОДО ВНЕСЕННЯ АКТІВ

a. Основна мета внесення полягає у сприянні вжиттю на національному рівні заходів для виконання конвенцій та рекомендацій. Крім того, стосовно конвенцій ця процедура спрямована також на сприяння їх ратифікації.

b. Уряди зберігають за собою повну свободу дій щодо пропонування будь-яких заходів, які вони можуть вважати належними стосовно конвенцій та рекомендацій. Мета внесення полягає в заохоченні оперативного та відповідального ухвалення кожною державою-членом рішення щодо актів, ухвалених Конференцією.

c. Зобов'язання із внесення актів є основоположним елементом системи норм МОП. Одна з цілей цього зобов'язання полягала й досі полягає в тому, щоб акти, ухвалені Конференцією, доводилися до відома громадськості шляхом їх направлення парламентському органові.

d. Зобов'язання із внесення актів зміцнює відносини між Організацією й компетентними органами та стимулює тристоронній діалог на національному рівні.

II. ХАРАКТЕР КОМПЕТЕНТНОГО ОРГАНУ

a. Компетентний орган є органом, який відповідно до конституції кожної держави має повноваження розробляти законодавство чи вживати інших заходів для застосування конвенцій та рекомендацій.

b. Компетентним національним органом, як правило, повинен бути законодавчий орган.

c. Навіть у випадках, де згідно з умовами конституції держави-члена законодавчі повноваження здійснює орган виконавчої влади, організація розгляду актів, ухвалених Конференцією, дорадчим органом, якщо такий існує, відповідає духу положень статті 19 Статуту МОП. Обговорення у рамках зібрання з правами дорадчого органу або принаймні інформування цього зібрання може бути важливим фактором всебічного вивчення питання й можливого вдосконалення заходів, здійснюваних на національному рівні в цілях введення в дію актів, ухвалених Конференцією. Що стосується конвенцій, це може привести до ухвалення рішення щодо їхньої ратифікації.

d. За відсутності парламентського органу інформування консультативного органу уможливлює проведення всебічного вивчення питань, розглянутих Конференцією. Цей процес забезпечує широку популяризацію ухвалених актів серед громадськості, що однією з цілей зобов'язання з подання актів.

III. ОБСЯГ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ ВНЕСЕННЯ АКТІВ

a. У статті 19 Статуту передбачено зобов'язання вносити компетентним органам влади всі без винятку акти, ухвалені Конференцією, без будь-якого розрізнення між конвенціями та рекомендаціями.

b. Уряди мають повну свободу дій щодо характеру пропозицій, які мають бути подані у разі внесення актів, а також щодо заходів, які вони вважають доцільними для введення в дію актів, ухвалених Конференцією. Зобов'язання подавати акти не передбачає зобов'язання пропонувати ратифікацію конвенцій або приймати рекомендації.

IV. ФОРМА ВНЕСЕННЯ АКТІВ

a. Оскільки стаття 19 Статуту чітко спрямована на те, щоб отримати рішення компетентних органів, одночасно з внесенням або після внесення конвенцій та рекомендацій цим органам завжди мають бути подані заява чи пропозиції з викладенням поглядів уряду щодо заходів, яких слід ужити з цих актів.

b. Існує низка істотних аспектів, про які слід пам'ятати: a) під час або після внесення конвенцій та рекомендацій законодавчим органам уряди повинні або вказати, яких заходів можна було б ужити для введення цих актів у дію, або запропонувати не вживати жодних заходів чи відкласти ухвалення рішення; b) має бути створена можливість поставити дане питання на обговорення у законодавчому органі.

V. СТРОКИ

a. Для того, щоб компетентні національні органи могли володіти актуальною інформацією про ухвалені на міжнародному рівні норми, які можуть потребувати заходів із боку кожної держави з метою введення цих норм у дію на національному рівні, внесення цих актів повинно бути здійснено якомога раніше, але в будь-якому разі в строки, встановлені статтею 19 Статуту.

b. На підставі обов'язкових положень статті 19 Статуту тексти актів, ухвалених Конференцією, повинні бути внесені на розгляд компетентних органів влади впродовж одного року або, за виняткових обставин, не пізніше ніж за 18 місяців після закриття сесії Конференції. Це положення поширюється не лише на нефедеративні, а й на федеративні держави. В останньому випадку строк, що становить 18 місяців, застосовується тільки до тих конвенцій та рекомендацій, які федеральний уряд вважає доречними для вжиття заходів штатами, провінціями чи кантонами, що входять до складу держави. Для того, щоб можна було пересвідчитися, що держави-члени не порушили встановлених строків, Комітет вважає доцільним, щоб дата направлення рішень Конференції компетентним органам влади була вказана у повідомленні Генеральному директорові.

VI. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ФЕДЕРАТИВНИХ ДЕРЖАВ

Стосовно федеративних держав Комітет хоче зазначити, що, відповідно до пункту 7(b) (i) статті 19 Статуту, у випадках, де дії з боку штатів, провінцій або кантонів, які входять до складу держави, вважаються «доречними», уряд повинен ужити дієвих заходів для внесення конвенцій та рекомендацій, ухвалених Конференцією, «відповідним органам влади» штатів, провінцій або кантонів, які входять до складу держави, для ухвалення актів законодавства або здійснення інших заходів.

VII. ТРИСТОРОННІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

a. Для тих держав, які вже ратифікували Конвенцію 1976 року про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) (№ 144), повинні проводитися ефективні консультації з пропозицій, поданих компетентним органам у зв'язку з внесенням їм актів, ухвалених Конференцією (пункт 1(b) статті 5 Конвенції № 144).

b. Консультації з представницькими організаціями роботодавців і працівників повинні проводитися заздалегідь. Ефективність консультацій передбачає, щоб представники роботодавців і працівників достатньо завчасно були ознайомлені з усіма аспектами, необхідними їм для формулювання своєї думки до того, як уряд ухвалить своє остаточне рішення.

c. Держави-члени, які не ратифікували Конвенцію № 144, можуть послатися на відповідні положення цієї конвенції або на положення Рекомендації 1976 року щодо тристоронніх консультацій (діяльність Міжнародної організації труда) (№ 152).

d. Представницьким організаціям роботодавців і працівників буде запропоновано висловити свою власну точку зору на заходи, які мають бути здійснені стосовно нових актів. Виконання процедури внесення актів є важливим елементом діалогу між органами державної влади, соціальними партнерами й парламентарями.

VIII. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ І ПРАЦІВНИКІВ

a. Згідно з пунктом 2 статті 23 Статуту інформація про внесення актів компетентним органам, що направляється Генеральному директорові, повинна також надсилатися представницьким організаціям роботодавців і працівників.

b. Мета цього положення полягає у тому, щоб дозволити представницьким організаціям роботодавців і працівників формулювати власні зауваження стосовно заходів, які вже здійснені або здійснюватимуться щодо відповідних актів.

Процедури Міжнародного бюро праці

15.

a. Тексти конвенцій та рекомендацій розсилаються урядам одразу після ухвалення їх Конференцією. Розсилання здійснюється листом або електронно-поштовим повідомленням, що містить нагадування про необхідність внесення цих актів відповідно до статті 19 Статуту. До повідомлення додається Меморандум Адміністративної ради. Копії цих документів надсилаються також найбільш представницьким організаціям роботодавців і працівників.

b. Через рік після закриття сесії Конференції, на якій були ухвалені вищезгадані акти, всім урядам, які не надали потрібної інформації, надсилається нагадування.

c. Якщо через 18 місяців після закриття відповідної сесії Конференції вищезгадану інформацію не надано, надсилається повторне нагадування.

d. У відповідь на запит Комітету експертів Бюро, отримавши інформацію щодо внесення актів компетентним органам влади, перевіряє, чи надійшли інформація й документи, затребувані у Меморандумі Адміністративної ради, включно з відповідями на всі зауваження чи прямі запити Комітету експертів або на зауваження, зроблені Комітетом Конференції. Якщо вищезгадані інформація й документи не надані, Бюро, згідно зі своєю звичайною адміністративною процедурою, просить відповідний уряд надіслати потрібну інформацію. Надана інформація вивчається відповідними контрольними органами.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

16. Пункт 1(b) статті 5 Конвенції № 144 і пункт 5(b) Рекомендації № 152 вимагають проведення консультацій з представниками організацій роботодавців і працівників щодо пропозицій компетентним органам у зв'язку з внесенням конвенцій та рекомендацій. У частині V запитальника, наведеного у кінці переглянутого Меморандуму, зацікавленим урядам пропонується вказати, чи проводилися попередні консультації та, якщо доречно, зазначити характер і обсяг цих консультацій.

Повідомлення представницьких організацій та зауваження, отримані від них

17. У пункті 2 статті 23 Статуту передбачено, що всі уряди повинні розсилати найбільш представницьким організаціям роботодавців і працівників копії інформації, наданої відповідно до статті 19. Крім того, згідно з частиною VI запитальника, наведеного у кінці Меморандуму Адміністративної ради, уряди повинні повідомляти Бюро про те, яким організаціям були направлені копії вищезгаданої інформації. У меморандумі також пропонується, щоб уряди надавали інформацію щодо зауважень, отриманих від організацій роботодавців і працівників, про заходи, яких ужито або буде ужито для введення поданих актів у дію.

Резюме

18. У пункті 1 статті 23 Статуту передбачено подання резюме інформації, наданої згідно зі статтею 19, на наступну сесію Конференції. Ці резюме наводяться у Додатках IV, V і VI до Доповіді III (Частина A).

Допомога з боку Бюро

19. Уряди та представницькі організації роботодавців і працівників можуть на своє прохання отримати від Міжнародного бюро праці інформацію та зразки документів, що показують, як інші країни виконують своє зобов'язання з подання відповідних актів.

▶ Календарний план роботи з внесення конвенцій, протоколів і рекомендацій компетентним органам влади

Період	Дії МОП	Дії органів державного управління
Серпень До червня (або, як виняток, до грудня) наступного року	МОП розсилає нові ухвалені норми з Меморандумом Адміністративної ради після внесення їх компетентним органам влади	Вивчення актів та порівняння національного законодавства і практики. Проведення державами-учасницями Конвенції №144 консультацій з організаціями роботодавців і працівників із пропозицій, які мають бути подані Підготовка документів з узагальненням позиції та пропозицій з подальших дій держави (за доречності) і з можливої ратифікації конвенцій Внесення компетентним органам законодавчої влади *до червня* (або, як виняток, *до грудня*) наступного року Подання доповіді до МОП, згідно з запитальником, наведеним у Меморандумі Адміністративної ради, про заходи, вжиті для внесення актів компетентним органам влади. Надіслання текстів актів організаціям роботодавців і працівників

▶ III. Ратифікація конвенцій та взяття зобов'язань

Процедура

20. Статтею 19 Статуту передбачено таке:

5.
...

d. якщо член Організації отримує згоду органу чи органів, до компетенції яких належить дане питання, він повідомляє про офіційну ратифікацію конвенції Генерального директора і вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для введення в дію положень цієї конвенції.

Форма повідомлення про ратифікацію[33]

21. У Статуті не встановлено конкретних вимог до цієї форми. Кожна держава матиме власні конституційні положення й практику. Тим не менш, для того, щоб ратифікаційна грамота була зареєстрована, вона повинна:

a. містити чітку вказівку на те, яка конвенція ратифікується;

b. бути оригіналом документа (на папері, а не факсиміле чи фотокопією), підписаним особою, яка уповноважена брати зобов'язання від імені держави (як-от глава держави, прем'єр-міністр, міністр закордонних справ або міністр із питань праці);

c. чітко демонструвати намір уряду зв'язати державу зобов'язаннями, встановленими у даній конвенції, та готовність виконувати її положення, бажано з конкретним посиланням на пункт 5(d) статті 19 Статуту МОП.

Для того, щоб ратифікація набрала чинності за міжнародним правом, ратифікаційна грамота повинна неодмінно бути направлена Генеральному директорові МБП. Якщо цього не зроблено, може статися так, що конвенція буде вважатися державою «ратифікованою» в її внутрішній правовій системі, проте це не матиме жодного ефекту в міжнародній правовій системі. Отже, ратифікаційна грамота може містити таку заяву: «Уряд [країна]... цим документом ратифікує Конвенцію та, відповідно до пункту 5(d) статті 19 Статуту МОП, уживає заходів для виконання своїх зобов'язань у цьому відношенні».

33 Див. зразок документа у Додатку I.

Обов'язкові заяви, які включаються до ратифікаційної грамоти або додаються до неї

22. Деякі конвенції вимагають, щоб у самій ратифікаційній грамоті, або у документі, що до неї додається, були викладені певні заяви. Якщо Бюро не отримало такої заяви, ратифікацію неможливо зареєструвати. У деяких випадках в обов'язковій заяві визначається сфера дії взятих зобов'язань або надаються інші істотні уточнення. В усіх таких ситуаціях зміст заяви слід розглянути, перш ніж готувати ратифікаційну грамоту, а тоді або включити необхідні відомості в саму грамоту, або додати їх до неї. Нижче наведено перелік таких конвенцій, відкритих для ратифікації:

i. Конвенція 1952 року про мінімальні норми соціального забезпечення (№ 102 – стаття 2(b);

ii. Конвенція 1960 року про захист від радіації (№ 115) – пункт 3(c) статті 3;

iii. Конвенція 1962 року про рівноправність у галузі соціального забезпечення (№ 118) — пункт 3 статті 2[34];

iv. Конвенція 1965 року про мінімальний вік допуску на підземні роботи (№ 123) — пункт 2 статті 2;

v. Конвенція 1967 року про допомоги по інвалідності, по старості і у зв'язку з втратою годувальника (№ 128) – пункт 2 статті 2;

vi. Конвенція 1970 року про оплачувані відпустки (переглянута) (№ 132) – пункти 2 і 3 статті 3, пункт 2 статті 15;

vii. Конвенція 1973 року про мінімальний вік (№ 138) — стаття 2;

viii. Конвенція 1985 року про статистику праці (№ 160) — пункт 2 статті 16;

ix. Конвенція 1992 року про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця (№ 173) – пункт 1 статті 3;

x. Конвенція 2000 року про охорону материнства (№ 183) — пункт 2 статті 4;

xi. Конвенція 2006 року про працю в морському судноплавстві (зі змінами) (КПМС) — пункт 10 Стандарту А4.5.

34 (a) Коли член Організації ратифікує цю конвенцію, він також повинен направити Бюро підтвердження, згідно з пунктом 1 статті 2, що він «має законодавство, котре ефективно застосовується на його території до його власних громадян» у одній чи кількох галузях соціального забезпечення, щодо яких він бере на себе зобов'язання, котрі випливають з цієї конвенції. Аналогічне підтвердження має бути надане у разі повідомлення про взяття інших зобов'язань за пунктом 4(b) статті 2. (b) Кожний член Організації, який бере на себе зобов'язання за Конвенцією щодо *будь-якої* галузі соціального забезпечення й має законодавство, яке передбачає допомоги такого роду, як зазначено у пункті 6(a) чи 6(b) статті 2, повинен у момент ратифікації направити Бюро *заяву* з зазначенням таких допомог. Відповідно до пункту 7 статті 2 аналогічну заяву слід зробити стосовно будь-якого подальшого повідомлення про взяття на себе зобов'язань за Конвенцією, згідно з пунктом 4 статті 2 конвенції, або в тримісячний строк із дня ухвалення відповідного законодавства. Хоча такі заяви є обов'язковими, вони робляться в інформаційних цілях, і відсутність таких заяв не позбавляє ратифікацію або повідомлення юридичної сили.

Необов'язкові заяви, які включаються до ратифікаційної грамоти або додаються до неї

23. Стосовно деяких конвенцій (та протоколів) заява потрібна тільки у випадку, якщо держава, що ратифікує, бажає скористатися дозволеними вилученнями, винятками чи змінами. У такому разі заява має бути включена до ратифікаційної грамоти або додана до неї: якщо ратифікаційна грамота отримана Бюро без будь-якої уточнювальної заяви, ратифікація реєструється належним чином у її поточному вигляді, а вилучення, винятки або зміни не дозволяються. Нижче наведено перелік таких конвенцій, відкритих для ратифікації:

i. Конвенція 1946 року про медичний огляд підлітків у промисловості (№ 77) – пункт 1 статті 9;

ii. Конвенція 1946 року про медичний огляд підлітків на непромислових роботах (№ 78) – пункт 1 статті 9;

iii. Конвенція 1946 року про нічну працю підлітків на непромислових роботах (№ 79) – пункт 1 статті 7;

iv. Конвенція 1947 року про інспекцію праці (№ 81) – пункт 1 статті 25; Протокол 1995 року – пункт і статті 2;

v. Конвенція 1948 року про нічну працю підлітків у промисловості (переглянута) (№ 90) – пункт 1 статті 7;

vi. Конвенція 1949 року про працівників-мігрантів (переглянута) (№ 97) – пункт 1 статті 14;

vii. Конвенція 1952 року про мінімальні норми соціального забезпечення (№ 102) – пункт 1 статті 3;

viii. Конвенція 1957 року про щотижневий відпочинок у торгівлі та установах (№ 106) – пункт 1 статті 3;

ix. (a) Конвенція 1958 року про плантації (№ 110) – пункт 1(b) статті 3;
(b) Протокол до Конвенції № 110 – стаття 1;

x. Конвенція 1963 року про забезпечення машин захисними пристроями (№ 119) – пункт 1 статті 17;

xi. Конвенція 1964 року про допомоги у випадках виробничого травматизму (№ 121) – пункт 1 статті 2, пункт 1 статті 3;

xii. Конвенція 1967 року про допомоги по інвалідності, по старості і у зв'язку з втратою годувальника (№ 128) – пункт 1 статті 4;

xiii. Конвенція 1969 року про медичну допомогу та допомоги у випадку хвороби (№ 130) – пункт 1 статті 2, пункт 1 статті 3, пункті 1 статті 4;

xiv. Конвенція 1973 року про мінімальний вік (№ 138) – пункт 2 статті 5;

xv. Конвенція 1975 року про працівників-мігрантів (додаткові положення) (№ 143) – пункт 1 статті 16;

xvi. Конвенція 1977 року про виробниче середовище (забруднення повітря, шум та вібрація) (№ 148) – стаття 2;

xvii. Конвенція 1979 року про тривалість робочого часу та періоди відпочинку на дорожньому транспорті (№ 153) – пункт 2 статті 9;

xviii. Конвенція 1988 року про сприяння зайнятості та захист від безробіття (№ 168) – пункт 1 статті 4, пункти 1 і 2 статті 5;

xix. Конвенція 1992 року про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця (№ 173) – пункт 3 статті 3;

xx. Конвенція 2003 року про посвідчення особи моряків (переглянута) (№ 185) – стаття 9.

Необов'язкові заяви стосовно сфери застосування конвенції

24. У всіх випадках, зазначених вище у пунктах 21 і 22, член Організації, який скористався можливістю обмежити сферу застосування конвенції, може пізніше змінити, скасувати або відкликати таке обмеження, для чого подається нова заява, повідомлення чи сповіщення про відмову у доповіді, передбаченій у статті 22 Статуту, залежно від того, що саме передбачено в кожній конвенції. Крім того, у нижчезазначених конвенціях передбачені заяви про розширення сфери застосування конвенції зацікавленою державою, які подаються або у момент ратифікації або в подальшому[35]:

i. (Конвенція 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (№ 129) – пункт 1 статті 5;

ii. Конвенція 1976 року про оплачувані відпустки морякам (№ 146) – пункти 4-6 статті 2;

iii. Конвенція 1991 року про умови праці в готелях і ресторанах) (№ 172) – пункти 2 і 3 статті 1;

iv. Протокол 1996 року до Конвенції 1976 року про мінімальні норми в торговельному флоті (№ 147) – стаття 3;

v. Конвенція 1995 року про безпеку та гігієну праці в шахтах (№ 176) – стаття 2;

vi. Конвенція 1997 року про приватні агентства зайнятості (№ 181) – пункт 5 статті 2;

vii. Конвенція 2000 року про охорону материнства (№ 183) – пункт 3 статті 2;

viii. Конвенція 2001 року про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві (№ 184) – стаття 3;

ix. Конвенція 2007 року про працю в рибальському секторі (№ 188) – стаття 3.

Ратифікація протоколів

25. Протокол – це правовий акт, яким частково переглядається конвенція. Він відкритий для ратифікації державою, яка вже взяла на себе зобов'язання за даною конвенцією або яка одночасно ратифікує конвенцію та бере на себе передбачені нею зобов'язання. До цього часу Конференцією ратифіковані два протоколи, які фактично забезпечують більшу гнучкість обох відповідних конвенцій:

35 Це не стосується випадків, де держава-член може виносити ухвали, які можуть забезпечувати розширення зобов'язань за конвенцією, незважаючи на відсутність положення про необхідність офіційної заяви, як у випадку з пунктом 1(b) статті 1 Конвенції № 111.

i. Протокол 1990 року до Конвенції 1948 року про нічну працю жінок (переглянутої) (№ 89);

ii. (Протокол 1982 року до Конвенції 1958 року про плантації (№ 110);

Ще чотири протоколи розширюють зобов'язання, передбачені відповідними конвенціями:

iii. Протокол 1995 року до Конвенції 1947 року про інспекцію праці (№ 81);

iv. Протокол 1996 року до Конвенції 1976 року про мінімальні норми в торговельному флоті (№ 147);

v. Протокол 2002 року до Конвенції про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище (№ 155);

vi. Протокол 2014 року до Конвенції 1930 року про примусову працю (№ 29).

Недопустимість застережень

26. Конвенції містять різні положення, що забезпечують їхню гнучкість (див. вище пункти 8 і 9), зокрема положення, які конкретно дозволяють державам, що ратифікують конвенцію, обмежувати чи уточняти зобов'язання, взяті ними на себе під час ратифікації (пункти 21-24). Проте, жодні інші обмеження зобов'язань, визначених конвенцією, крім як обмеження, прямо передбачені у ній (тобто жодні *застереження*) не допускаються.

Реєстрація ратифікацій та прийняття зобов'язань

27. Прикінцеві статті всіх конвенцій містять положення, згідно з якими Генеральний директор реєструє ратифікаційні грамоти, сповіщає про них держави-члени та надсилає відповідні повні відомості Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй. Про всі ратифікації повідомляється Адміністративній раді. Держави-члени сповіщаються про них шляхом публікації в *Офіційному бюлетені (Official bulletin)*. Такий самий порядок застосовується до *заяв* та інших актів про прийняття чи змінення зобов'язань, згаданих вище у пунктах 21-24.

Набрання чинності

28. Кожна конвенція містить положення про порядок набрання нею чинності. З 1928 року конвенції в більшості випадків набирають чинності через 12 місяців після реєстрації ратифікації двома членами Організації, а надалі – щодо кожної держави-члена – через 12 місяців від дати ратифікації нею конвенції. Деякі морські конвенції та низка інших конвенцій містять інші положення. Наприклад, для набрання чинності Конвенцією 2006 року про працю в морському судноплавстві було необхідно, щоб її ратифікували як мінімум 30 держав-членів, загальна частка яких у світовій валовій місткості суден становить 33%. Доти, поки конвенція не набере чинності, вона не може мати юридичної сили у міжнародному праві.

Зобов'язання, що випливають із ратифікації

29. У пункті 5(d) статті 19 Статуту передбачено зобов'язання вживати «таких заходів, які можуть бути необхідні для ефективного застосування положень» ратифікованої конвенції [36]. Це означає необхідність забезпечити застосування положень конвенції на практиці, а також надання їм юридичної сили за допомогою законодавства чи іншими засобами, які відповідають національній практиці (як-от постанови суду, арбітражні рішення чи колективні договори).

Включення у внутрішнє законодавство

30. У деяких країнах конституція надає ратифікованим конвенціям силу внутрішнього закону. В таких випадках усе одне необхідно вжити певних заходів для того, щоб:

a. усунути будь-які суперечності між положеннями конвенції та чинним законодавством і усталеною практикою держави;

b. ввести в дію положення конвенції, які не *є такими, що набирають чинності негайно* (наприклад, положення, що вимагають, щоб дані питання регулювалися національними законами або нормативними актами чи вирішувалися компетентними органами, або положення, що потребують ужиття спеціальних адміністративних заходів);

c. за доцільності приписувати доречні санкції;

d. забезпечити, щоб усі зацікавлені особи та органи (наприклад, роботодавців, працівники, інспектори праці, суди, трибунали, інші адміністративні органи) були проінформовані про включення конвенції у внутрішнє законодавство й за потреби отримали керівні вказівки.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

31. Пункт 5(c) Рекомендації № 152 передбачає проведення, відповідно до національної практики, консультацій з представниками організацій роботодавців і працівників щодо підготовки та здійснення законодавчих або інших заходів для виконання конвенцій — особливо якщо вони ратифіковані – та рекомендацій. Це стосується, зокрема, заходів, необхідних для реалізації положень щодо проведення консультацій та співпраці з представниками роботодавців і працівників.

Території поза метрополією

32. Статтею 35 Статуту передбачено, що держави-члени повинні робити заяви щодо застосування конвенцій до територій поза метрополією, за міжнародні відносини котрих вони відповідають.

---

36 Див. також зобов'язання подавати доповіді, передбачене статтею 22 Статуту (пункти 35-46 нижче). Стосовно припинення дії зобов'язань за ратифікованою конвенцією шляхом денонсації див. пункти 79-83 нижче.

Наслідки виходу з МОП

33. Пункт 5 (останнє речення) статті 1 Статуту говорить:

... Якщо член Організації ратифікував яку-небудь міжнародну конвенцію з питань праці, ... його вихід (з Організації) не впливає на встановлений цією конвенцією строк чинності всіх зобов'язань, які випливають із неї або пов'язані з нею.

Інформація про ратифікації

34. Регулярно оновлювана інформація про ратифікації та денонсації розміщується на веб-сайті Бюро (база даних NORMLEX).

IV. Доповіді щодо ратифікованих конвенцій

Зобов'язання подавати доповіді

35. Стаття 22 Статуту говорить[37]:

Кожний член Організації погоджується щорічно подавати Міжнародному бюро праці доповідь щодо заходів, ужитих ним для застосування конвенцій, учасником яких він є. Ці доповіді складаються в такій формі та містять такі відомості, яких може вимагати Адміністративна рада.

Система подання доповідей

36. Останніми роками[38] Адміністративна рада затвердила нижченаведені процедури подання доповідей згідно зі статтею 22 Статуту.

a. *Види доповідей. Докладні доповіді,* складені відповідно до форми доповіді, затвердженої Адміністративною радою МБП щодо кожної конвенції, подаються у таких випадках[39]:

i. якщо це перша доповідь, яка запитується на наступний рік після набрання конвенцією чинності у відповідній країні;

ii. за власної ініціативи держав-членів, якщо відбулися істотні зміни у застосуванні ратифікованої конвенції (наприклад, якщо були ухвалені значущі нові акти законодавства або відбулися інші зміни, які впливають на застосування конвенції);

iii. якщо доповіді безпосередньо запитуються контрольними органами, зокрема Комітетом експертів із застосування конвенцій та рекомендацій (за допомогою виноски у зауваженні чи прямому запиті)[40] або Комітетом Конференції з застосування норм (у разі ухвалення ним висновків).

За винятком випадків, коли потрібно подавати *докладну* доповідь, можна подавати спрощені доповіді за формою, прийнятою для спрощених доповідей Адміністративною радою на сесії у листопаді 2018 року (див. Додаток II до GB.334/INS/5)[41].

37 Установлене статтею 22 зобов'язання подавати доповіді щодо застосування ратифікованих конвенцій відрізняється від інших зобов'язань, передбачених окремими конвенціями, які вимагають регулярного надання інформації (наприклад, статистичних даних або звітів про діяльність служб інспекції праці) Міжнародному бюро праці. Зобов'язання з окремих конвенцій мають самостійний характер, і на них не впливають зміни в описаній тут системі подання доповідей за статтею 22.

38 Востаннє рішення Адміністративної ради щодо системи подання доповідей були ухвалені у листопаді 2018 року (див. GB.334/INS/5 і GB.332/INS/5(Rev.), а також GB.334/INS/PV, п. 288). Рішення, ухвалені раніше, викладені, зокрема, у таких документах: GB.310/LILS/3/2 і GB.310/11/2(Rev.) (2011 р.); GB.298/LILS/4 і GB.298/9(Rev.) (2007 р.); GB.282/LILS/5, GB.282/8/2 і GB.283/LILS/6 (2001 і 2002 рр.).

39 Зміст докладної доповіді наведений нижче у п. 37.

40 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, Report III (Part A), General Report, International Labour Conference, 108th (Centenary) Session, Geneva, 2019, paras 75–79 [*Доповідь Комітету експертів із застосування конвенцій та рекомендацій*, Доповідь III (Частина A), Загальна доповідь, Міжнародна конференція праці, 108 сесія (з нагоди сторіччя МОП), Женева, 2019, пп. 75-79].

41 Зміст *спрощеної* доповіді наведений нижче у п. 38.

b. *Цикл подання доповідей*[42]. Доповіді запитуються періодично за однією з нижчезазначених процедур, при цьому контрольні органи можуть запитувати доповіді поза рамками звичайного циклу подання доповідей:

i. Тирічний цикл. За нижчезазначеними 12 конвенціями, які вважаються *основними* або *директивними*, доповіді запитуються кожні три роки[43].

Основні конвенції:

- *свобода асоціації та колективні переговори*: Конвенції №№ 87 та 98;
- *скасування примусової праці:* Конвенція № 29 і Протокол до неї та Конвенція № 105;
- *рівність можливостей і ставлення:* Конвенції №№ 100 та 111;
- *дитяча праця:* Конвенції №№ 138 та 182.

Директивні конвенції:

- *політика в галузі зайнятості:* Конвенція № 122;
- *інспекція праці:* Конвенція № 81 і Протокол до неї та Конвенція № 129;
- *тристоронні консультації:* Конвенція № 144.

ii. *Шестирічний цикл.* За іншими конвенціями доповіді запитуються кожні шість років відповідно до їхньої класифікації за темами:

- *свобода асоціації (сільське господарство, території поза метрополією):* Конвенції №№ 11, 84 та 141;
- *соціально-трудові відносини:* Конвенції №№ 135, 151 та 154;
- *захист дітей та молоді:* Конвенції №№ 5, 6, 10, 33, 59, 77, 78, 79, 90, 123 та 124;
- *сприяння зайнятості:* Конвенції №№ 2, 88, 96, 159 та 181;
- *професійна орієнтація та професійна підготовка (навички):* Конвенції №№ 140 та 142;
- *стабільність зайнятості:* Конвенція № 158;
- *соціальна політика:* Конвенції №№ 82, 94 та 117;
- *заробітна плата:* Конвенції №№ 26, 95, 99, 131 та 173;
- *робочий час:* Конвенції №№ 1, 14, 30, 47, 52, 89, 101, 106, 132, 153, 171 та 175;
- *працівники з сімейними обов'язками:* Конвенція № 156;
- *працівники-мігранти:* Конвенції №№ 97 та 143;
- *безпека і гігієна праці:* Конвенції №№ 13, 45, 62, 115, 119, 120, 127, 136, 139, 148, 155, 161, 162, 167, 170, 174, 176, 184 та 187;
- *соціальне забезпечення:* Конвенції №№ 12, 17, 18, 19, 24, 25, 42, 102, 118, 121, 128, 130, 157 та 168;
- *охорона материнства:* Конвенції №№ 3, 103 та 183;
- *адміністрація праці*: Конвенції №№ 63, 85, 150 та 160;

42 Див. Додаток II (цикл подання доповідей, прийнятий у листопаді 2018 року).

43 Адміністративна рада може періодично переглядати перелік конвенцій, доповіді з яких необхідно подавати кожні три роки.

- *моряки:* Конвенції №№ 7, 8, 9, 16, 22, 23, 53, 55, 56, 58, 68, 69, 71, 73, 74, 92, 108, 133, 134, 145, 146, 147, 163, 164, 165, 166, 178, 179, 180, 185 та КПМС (2006 р.);
- *рибалки:* Конвенції №№ 112, 113, 114, 125, 126 та 188;
- *докери:* Конвенції №№ 27, 32, 137 та 152;
- *корінні народи й народи, що ведуть племінний спосіб життя:* Конвенції №№ 107 та 169;
- *інші окремі категорії працівників:* Конвенції №№ 110, 149, 172, 177 та 189.

iii. *Неперіодичні доповіді.* Доповіді про застосування ратифікованих конвенцій можуть запитуватися поза рамками звичайного циклу подання доповідей у таких випадках:

— коли цього вимагає Комітет експертів (за допомогою виноски у зауваженні чи прямому запиті)[44] або Комітет Конференції (у разі ухвалення ним висновків);

— коли цього вимагає Адміністративна рада, згідно з процедурами, встановленими статтею 24 або 26 Статуту, або в рамках Комітету зі свободи асоціації[45];

— якщо запитана доповідь не подана або якщо не надано відповіді на зауваження контрольних органів (слід зазначити, що виконання зобов'язань із подання доповідей контролюють Комітет експертів та Комітет Конференції й що неподання доповідей чи інформації не перешкоджає розглядові контрольними органами питання про застосування ратифікованих конвенцій, як пояснюється нижче у пункті 38).

c. *Звільнення від зобов'язання подавати доповіді*. Зобов'язання з подання доповідей за статтею 22 Статуту не поширюється на такі конвенції: конвенції, які скасовано (№№ 4, 15, 21, 41, 50, 64, 65, 67, 86 і 104); конвенції, які вилучено (№№ 31, 46, 51, 61 і 66); конвенції, які не набрали чинності (№№ 54, 57, 70, 72, 75, 76, 93 і 109); конвенції про перегляд прикінцевих статей (№№ 80 і 116). Крім того, згідно з умовами й гарантіями, встановленими Адміністративною радою[46], з окремих конвенцій, зокрема з відкладених, доповіді не запитуються[47].

44 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., пп. 75–79.

45 У цьому відношенні див. пп. 84-95 нижче.

46 У березні 1996 р. Адміністративна рада підтвердила призупинення запитів про подання доповідей з окремих конвенцій, які більше не вважалися актуальними, з дотриманням умов і гарантій, установлених на її 229-й сесії (лютий-березень 1985 р.). Пункт 4 документа GB.229/10/9 говорить:
«(a) У разі зміни обставин, унаслідок якої будь-які з зазначених конвенцій знов стануть важливими, Адміністративна рада може поновити запитування докладних доповідей про їхнє застосування.
(b) Організації роботодавців і працівників зберігають за собою право надавати коментарі щодо проблем, з якими вони стикнулися у сферах, охоплених відповідними конвенціями. Згідно з установленими процедурами ці коментарі розглядатимуться Комітетом експертів із застосування конвенцій та рекомендацій, який може запитувати ту інформацію (включно з докладною доповіддю), яку він вважатиме доречною.
(c) На основі інформації, наведеної у загальних доповідях, або іншої інформації, наявної в його розпорядженні (наприклад, текстів законодавчих актів), Комітет експертів може в будь-який час надавати коментарі й запитувати інформацію щодо застосування відповідних конвенцій, зокрема запитувати докладну доповідь.
(d) Право посилатися на положення Статуту, які стосуються подань і скарг (статті 24 і 26) щодо відповідних конвенцій залишається незмінним».

47 Нижчезазначені конвенції відкладені, й доповіді з них більше не запитуються на регулярній основі: №№ 20, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 48, 49, 60 і 91. Відкладення конвенцій не тягне за собою наслідків щодо їхнього впливу на правові системи держав-членів, які їх ратифікували.

Докладні доповіді

37. *Докладна* доповідь має бути складена за формою, затверджуваною Адміністративною радою для кожної конвенції. У цій формі викладено істотні положення конвенції, інформація про котрі повинна бути надана. Вона містить конкретні запитання щодо деяких із цих істотних положень, що має на меті допомогти підготувати інформацію, яка дозволить контрольним органам оцінити, як саме застосовується дана конвенція. Типова доповідь містить також запитання стосовно нижченаведених аспектів.

a. *Закони, нормативні акти тощо.* Необхідно перелічити всі доречні законодавчі або аналогічні нормативні акти і надати їх копії, якщо цього ще не зроблено.

b. *Дозволені винятки, вилучення або інші обмеження.* Деякі конвенції дозволяють виключати зі сфери їхнього застосування окремі категорії осіб, види економічної діяльності або географічні райони, але вимагають, щоб держава, яка ратифікує конвенцію й має намір використати такі обмеження, вказала у своїй першій доповіді за статтею 22, якою мірою вона вдається до цих обмежень. Отже, вкрай важливо, щоб перша доповідь містила вказівки щодо цього, тому що інакше дана держава не зможе скористатися вищезгаданими обмеженнями. Ці самі конвенції можуть вимагати включення в подальші доповіді за статтею 22 інформації про те, якою мірою дана конвенція, тим не менш, застосовується до виключених категорій осіб, видів діяльності або районів.

c. *Здійснення конвенції.* За кожною статтею слід надати докладну інформацію про положення законодавства чи інші заходи, за допомогою яких вона здійснюється. Деякі конвенції вимагають включення до доповідей певної інформації (щодо практичного застосування конвенції або конкретних її статей).

d. *Наслідки ратифікації.* Необхідно надати інформацію про будь-які конституційні положення, що надають ратифікованій конвенції силу національного закону, та про будь-які додаткові заходи, вжиті з метою введення конвенції у дію.

e. *Коментарі контрольних органів.* Доповідь має містити відповіді на всі коментарі щодо застосування конвенції, надані Комітетом експертів (у зауваженнях або прямих запитах) або Комітетом конференції (у його висновках). У разі надання Комітетові експертів даних відповідно до інших процедур контролю (згідно зі статтею 24 або 26 Статуту чи в рамках Комітету зі свободи асоціації) запитана інформація також має бути наведена.

f. *Забезпечення дотримання.* Урядам пропонується зазначити органи, відповідальні за застосування й забезпечення дотримання відповідних законів, нормативних актів тощо, й надати інформацію про їхню діяльність. До доповідей урядів можуть бути додані копії власних доповідей цих органів, а якщо вони вже були надані, можна дати посилання на ці доповіді.

g. *Судові чи адміністративні рішення.* Урядам пропонується надати або копію, або стислий виклад відповідних рішень, які мають відношення до розглядуваного питання.

h. *Загальна оцінка.* Урядам пропонується надати загальну оцінку того, як застосовується конвенція, з витягами з офіційних доповідей, статистичними даними про працівників, на яких поширюються закони чи колективні угоди, подробицями про порушення законодавства, судове переслідування тощо.

i. *Зауваження організацій роботодавців і працівників.* Повинні бути надані всі зауваження, зроблені цими організаціями або отримані від них, з усіма наявними відповідями уряду.

j. *Розсилання копій доповідей організаціям роботодавців і працівників.* Слід указати найменування організацій, яким були надіслані копії доповіді.

Спрощені доповіді

38. У листопаді 2018 року Адміністративна рада ухвалила нову форму спрощеної доповіді[48]. Спрощені доповіді містять тільки інформацію, зазначену нижче.

a. *Відповіді на коментарі контрольних органів.* Доповідь має містити відповіді на всі коментарі щодо застосування конвенції, надані Комітетом експертів (у зауваженнях або прямих запитах) або Комітетом конференції (у його висновках). У разі надання Комітетові експертів даних на виконання інших процедур контролю (згідно зі статтею 24 або 26 Статуту чи в рамках Комітету зі свободи асоціації) запитана інформація також має бути наведена.

b. *Закони, нормативні акти тощо.* Слід навести інформацію про те, чи відбулися які-небудь зміни у законодавстві та практиці, які впливають на застосування конвенції, а також про характер і наслідки таких змін (якщо зміни є значними, слід подати детальну доповідь).

c. *Здійснення конвенції.* Мають бути наведені статистичні чи інші дані та відомості, надання котрих передбачено розглядуваною конвенцією (включно з потрібною інформацією про дозволені винятки).

d. *Розсилання копій доповідей організаціям роботодавців і працівників.* Слід указати найменування організацій, яким були надіслані копії спрощеної доповіді.

e. *Зауваження організацій роботодавців і працівників.* Повинні бути надані всі зауваження, зроблені цими організаціями або отримані від них, з усіма наявними відповідями уряду.

Заходи у разі неподання доповідей

39. І Комітет експертів, і Комітет Конференції здійснюють нагляд за дотриманням державами-членами Організації їхніх зобов'язань із подання доповідей.

40. Щорічно на основі інформації, наведеної у доповіді Комітету експертів (зі змінами станом на момент проведення Конференції), Комітет Конференції розглядає випадки недотримання зобов'язань із подання доповідей, приділяючи особливу увагу нижчезазначеним ситуаціям:

— неподання доповідей про застосування ратифікованих конвенцій впродовж останніх двох або більше років;

— неподання перших доповідей про застосування ратифікованих конвенцій;

— ненадання інформації у відповідь на коментарі Комітету експертів;

— непредставлення компетентним органам актів, ухвалених Конференцією впродовж принаймні семи сесій;

— неподання доповідей щодо нератифікованих конвенцій та рекомендацій упродовж останніх п'яти років.

41. На своїх 88-й (2017 р.) і 89-й (2018 р.) сесіях Комітет експертів розглянув, як здійснюється реагування на серйозні порушення зобов'язання з подання доповідей, маючи на меті посилити контроль за дотриманням ратифікованих конвенцій. Комітет вирішив упровадити нову практику «закликів до негайних дій» у разі ненадання доповідей упродовж кількох років. У всіх випадках, де доповіді, передбачені статтею 22 Статуту, не подані впродовж трьох років поспіль, Комітет експертів звертатиметься

48 Див. Додаток III.

до відповідних урядів із закликом до вжиття негайних дій. Як результат, термін повторного надання попередніх коментарів буде обмежений максимум трьома роками, після чого застосування конвенції розглядатиметься Комітетом по суті на основі загальнодоступної інформації, навіть якщо уряд не подав доповіді. У такий спосіб Комітет забезпечить, щоб застосування ратифікованих конвенцій розглядалося хоча б один раз упродовж звичайного циклу подання доповідей[49]. Комітет Конференції зверне увагу на серйозне порушення зобов'язання з подання доповідей і на звернення з закликом до негайних дій, коли у червні вивчатиме питання про дотримання вищезгаданого зобов'язання.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

42. Пункт 1(b) статті 5 Конвенції № 144 і пункт 5(b) Рекомендації № 152 передбачають проведення консультацій з представниками організацій роботодавців і працівників із питань, які виникли у зв'язку з доповідями, що мають подаватися стосовно ратифікованих конвенцій.

Розсилання доповідей організаціям роботодавців і працівників

43. Згідно з пунктом 2 статті 23 Статуту копії всіх доповідей про застосування ратифікованих конвенцій повинні розсилатися представницьким організаціям роботодавців і працівників. Це може здійснюватися або до остаточного оформлення доповіді — щоб була можливість отримати коментарі та встигнути врахувати їх, —або одночасно з направленням доповіді до МОП. У будь-якому разі уряди, направляючи свої доповіді до МОП, повинні вказати, яким організаціям були розіслані копії доповідей. Ці організації можуть робити будь-які зауваження щодо застосування ратифікованих конвенцій.

Зауваження організацій роботодавців і працівників

44. Якщо уряд отримав від організацій роботодавців і працівників їхні зауваження щодо застосування ратифікованих конвенцій, повні дані – як правило, включно з копією тексту зауважень – повинні бути наведені у доповіді уряду разом із його відповіддю, якщо таку відповідь було надано. Організації роботодавців і працівників можуть також направляти свої зауваження безпосередньо до Бюро для представлення їх Комітетові експертів; у цьому випадку Бюро підтверджує отримання зауважень і одночасно направляє їх копію відповідному урядові з тим, щоб він міг підготувати відповідь. Детальна інформація про результати розгляду зауважень організацій роботодавців і працівників, отриманих безпосередньо Бюро, міститься у Загальній доповіді Комітету експертів[50].

Організації роботодавців і працівників, які бажають передати свої зауваження безпосередньо до Бюро, повинні надіслати їх на адресу **ORGS-CEACR@ilo.org**.

49 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., п. 10.

50 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., пп. 94–104.

Порядок запитування доповідей, установлений у Бюро

45.

a. На початку кожного року (зазвичай у лютому-березні) Бюро надсилає кожному урядові повідомлення, в якому просить надати доповідь про застосування ратифікованих конвенцій за відповідний рік і чітко вказує, якою повинна бути ця доповідь – *докладною* або *спрощеною*. Копії запитів доповідей направляються також національним організаціям роботодавців і працівників.

Докладні доповіді слід складати за формою, прийнятою для кожної конкретної конвенції. У листопаді 2018 року Адміністративна рада прийняла нову форму спрощених доповідей.

b. Згідно з рішенням Адміністративної ради доповіді повинні надходити до Бюро починаючи з 1 червня й не пізніше 1 вересня кожного року[51]. Урядам, які не подали доповіді вчасно, надсилаються нагадування. Можна також залучати бюро МОП і фахівців із питань норм на місцях до надання допомоги відповідним урядам, зокрема шляхом підтримання контактів з останніми. З метою забезпечення дотримання строків подання доповідей за статтею 22 Комітет експертів вирішив чіткіше розмежувати доповіді за статтею 22, отримані після 1 вересня, розгляд яких може бути відкладений через отримання з запізненням, та доповіді, отримані до цього строку, розгляд яких може бути відкладений через інші причини (наприклад, через необхідність перекладу робочими мовами МОП)[52].

Доповіді слід надсилати на адресу NORM_REPORT@ilo.org.

c. Отримавши доповіді урядів, Бюро перевіряє, чи додані до них копії відповідних законодавчих актів або інша документація. Якщо вони не додані, а отримати їх іншим шляхом неможливо, Бюро просить уряди надіслати такі документи. Це стосується також випадку, де уряд не вказав найменування організацій роботодавців і працівників, яким направлено копії доповіді, згідно з пунктом 2 статті 23 Статуту. Зміст доповіді вивчається Комітетом експертів по суті.

Резюме

46. Згідно з пунктом 1 статті 23 Статуту резюме доповідей про застосування ратифікованих конвенцій має бути представлено до наступної сесії Конференції. Таке резюме подається у скороченій, табличній формі у Доповіді III (Частина A). Крім того, Бюро (через секретаріат Комітету з застосування норм) розповсюджує копії доповідей про ратифіковані конвенції для консультацій на Конференції, якщо виникає така потреба.

51 Уряди можуть надсилати свої доповіді одним пакетом або партіями. Доповіді повинні охоплювати період до часу їх відправлення.

52 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., п. 11.

▶ Календарний план роботи з доповідей щодо ратифікованих конвенцій

Період	Дії МОП	Дії органів державного управління
Лютий/березень Починаючи з березня	МБП розсилає запити на доповіді, які мають бути подані в поточному році	Підготовка доповідей Проведення державами-учасницями Конвенції №144 консультацій з організаціями роботодавців і працівників із питань, що виникають у зв'язку з доповідями, які мають бути подані Розсилання копій доповідей організаціям роботодавців і працівників
1 червня–1 вересня		Надіслання доповідей до МБП із тим, щоб вони були отримані у період із 1 червня максимум до 1 вересня
Листопад–грудень	Комітет експертів із застосування конвенцій та рекомендацій проводить засідання	
Лютий/березень наступного року	Публікація доповіді Комітетом експертів	Вивчення з метою впровадження заходів, необхідних для забезпечення дотримання конвенцій, а також у рамках підготовки до засідання Комітету Конференції
За 30 днів до Конференції	Публікація попереднього переліку випадків	Підготовка інформації (за потреби) для Комітету Конференції в письмовій формі або для усного повідомлення
Червень	Комітет Конференції з застосування норм проводить засідання	Участь у засіданні й за потреби в обговоренні обраних для розгляду випадків, що стосуються відповідної країни,
Після засідань Комітету з застосування норм		Якщо випадок вивчався Комітетом Конференції – огляд висновків на предмет розгляду необхідних заходів, зокрема подання доповіді Комітетові експертів

V. Доповіді щодо нератифікованих конвенцій та доповіді щодо рекомендацій – Загальні огляди

Зобов'язання подавати доповіді щодо нератифікованих конвенцій

47. Згідно з пунктом 5(e) статті 19 Статуту держава-член МОП зобов'язується стосовно будь-якої конвенції, яку вона не ратифікувала:

> ... повідомляти Генерального директора Міжнародного бюро праці з відповідною періодичністю, встановленою Адміністративною радою, про стан законодавства і практики з питань, які є предметом відповідної конвенції, зазначаючи у своїй доповіді, в якому обсязі здійснені чи запропоновані заходи з введення дію будь-яких положень цієї конвенції, зокрема законодавчі чи адміністративні заходи, укладення колективних угод або інші заходи, а також указуючи, які труднощі перешкоджають ратифікації цієї конвенції або затримують її.

Зобов'язання подавати доповіді щодо рекомендацій

48. Згідно з пунктом 6(d) статті 19 Статуту держава зобов'язується:

> ... повідомляти Генерального директора Міжнародного бюро праці з відповідною періодичністю, встановленою Адміністративною радою, про стан законодавства і практики з питань, які є предметом відповідної рекомендації, зазначаючи в цій доповіді, в якому обсязі здійснені чи запропоновані заходи з введення дію будь-яких положень цієї рекомендації, а також указуючи, які зміни визнані або можуть бути визнані необхідними для ухвалення чи застосування цих положень.

Федеративні держави

49. Особливі положення стосовно зобов'язання федеративних держав подавати доповіді щодо нератифікованих конвенцій та рекомендацій викладені у пунктах 7(b)(iv) та (v) статті 19 Статуту.

Вибір актів, з яких повинні подаватися доповіді згідно зі статтею 19 (Загальні огляди)[53]

50. Доповіді, які подаються державами-членами згідно зі статтею 19, становлять основу для підготовки Комітетом експертів щорічних Загальних оглядів, які потім обговорюються Комітетом Конференції. Загальні огляди й результати їх вивчення Комітетом Конференції є корисними у багатьох відношеннях, зокрема під час формування програми роботи Організації, особливо у зв'язку з ухваленням нових або переглянутих норм, під час оцінювання впливу й неминущої корисності актів, які планується переглянути,

53 На практиці Адміністративною радою застосовується викладена тут процедура подання доповідей, а не окремий порядок, передбачений прикінцевими положеннями всіх конвенцій, відповідно до якого Адміністративна рада може в будь-який час подати Конференції доповідь про застосування конвенції та вирішити, чи доцільно вносити у порядок денний Конференції питання про повний або частковий перегляд цієї конвенції.

для надання урядам і соціальним партнерам можливості переглянути їхню політику та вжити інших заходів у сферах, які становлять значний інтерес, а також для ухвалення в доречних випадках рішень про нові ратифікації. Адміністративна рада відбирає акти, доповіді з яких мають запитуватися щороку. Після ухвалення у 2008 році Декларації МОП про соціальну справедливість у цілях справедливої глобалізації і включення до порядку денного Конференції періодичного обговорення питань щодо стратегічних завдань МОП Адміністративна рада прагне узгоджувати тему Загального огляду з темою відповідного періодичного обговорення з метою забезпечити, щоб Загальні огляди та відповідне обговорення Комітетом із застосування норм у доречних випадках сприяли вищезгаданим періодичним обговоренням.

51. У рамках Ініціативи щодо норм Адміністративна рада розглядає питання застосування пунктів 5(e) і 6(d) статті 19 Статуту. У листопаді 2018 року вона вирішила продовжувати вивчення можливих конкретних практичних заходів з удосконалення їхнього застосування, зокрема з метою розширення функцій Загальних оглядів і підвищення якості їхніх обговорень та подальших заходів[54].

Форми доповідей

52. Ухвалюючи рішення про тему щорічного Загального огляду, Адміністративна рада затверджує також спеціальну анкету для доповідей з обраних актів.

Порядок запитування доповідей, установлений у Бюро

53. Після ухвалення Адміністративною радою рішення щодо Загального огляду та прийняття відповідної форми доповіді Бюро розсилає урядам повідомлення з запитом про подання доповідей, передбачених статтею 19 Статуту. Копії запитів направляються національним організаціям роботодавців і працівників. За рішенням Адміністративної ради доповіді повинні надійти до Бюро не пізніше кінця лютого того року, в якому їх розглядає Комітет експертів. Урядам, які не подали доповіді вчасно, надсилаються нагадування.

Доповіді слід надсилати на адресу NORM_REPORT@ilo.org.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

54. Пункт 5(e) Рекомендації № 152 передбачає проведення консультацій з представниками організацій роботодавців і працівників із питань, які виникли у зв'язку з доповідями, що мають подаватися щодо нератифікованих конвенцій і щодо рекомендацій. Крім цього, у пункті 1(c) статті 5 Конвенції № 144 та пункті 5(d) Рекомендації № 152 передбачено проведення з відповідною періодичністю тристоронніх консультацій з метою розгляду заходів, яких можна було б ужити для сприяння застосуванню та, у доречних випадках, ратифікації конвенцій, які не ратифіковані, та рекомендацій, які не введені в дію.

54 Див. GB.334/INS/5 та GB.332/INS/5(Rev.), а також GB.334/INS/PV, п. 288.

Розсилання доповідей організаціям роботодавців і працівників

55. Згідно з пунктом 2 статті 23 Статуту уряди повинні розсилати копії всіх доповідей щодо нератифікованих конвенцій і щодо рекомендацій представницьким організаціям роботодавців і працівників. Направляючи свої доповіді до МОП, уряди повинні вказати, яким організаціям були розіслані копії доповідей. Ці або будь-які інші організації роботодавців чи працівників можуть робити будь-які зауваження, які бажають, з питань, що розглядаються. Організації роботодавців і працівників можуть направляти свої зауваження безпосередньо до Бюро для представлення Комітетові експертів. У цьому випадку Бюро підтверджує отримання зауважень і одночасно направляє копію відповідному урядові.

Резюме

56. Згідно з пунктом 1 статті 23 Статуту резюме доповідей щодо нератифікованих конвенцій та доповідей щодо рекомендацій має бути представлено до наступної сесії Конференції. Таке резюме подається у скороченій формі у Доповіді III (Частина A) як перелік отриманих доповідей. Крім того, за потреби Бюро (через секретаріат Комітету з застосування норм) розповсюджує копії цих доповідей для консультацій на Конференції.

▶ Календарний план роботи з доповідей щодо нератифікованих конвенцій і доповідей щодо рекомендацій

Період	Дії МОП	Дії органів державного управління
Липень	МБП розсилає запити на доповіді й форми доповідей	Підготовка доповідей Розсилання копій доповідей організаціям роботодавців і працівників
До кінця лютого наступного року		Надіслання доповідей до МБП із тим, щоб вони були отримані не пізніше кінця *лютого наступного року*
Листопад-грудень	Комітет експертів із застосування конвенцій та рекомендацій готує Загальний огляд	
Лютий/березень наступного року	Публікація Загального огляду Комітету експертів	Вивчення в рамках підготовки до обговорень у Комітеті Конференції та розгляд загальних питань і коментарів
Червень	Комітет Конференції з застосування норм обговорює Загальний огляд	Участь у засіданні

▶ VI. Доповіді щодо заходів із реалізації Декларації 1998 року

57. Механізм реалізації Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці, прийнятий Міжнародною конференцією праці 19 червня 1998 року, ґрунтується на доповідях, які запитуються в держав-членів відповідно до пункту 5(e) статті 19 Статуту МОП. Форми цих доповідей складені так, щоб отримати інформацію про будь-які зміни у законодавстві та практиці від урядів держав, які не ратифікували одну чи декілька з основних конвенцій, зокрема Протокол 2014 року до Конвенції про примусову працю[55]. Організації роботодавців і працівників можуть висловлювати свої думки з цих доповідей. Отримана інформація вивчається Адміністративною радою й публікується у Вступі до Щорічного огляду доповідей, причому основна увага приділяється новим подіям і тенденціям.

58. У рамках Ініціативи щодо норм Адміністративна рада вивчає стан застосування пунктів 5(e) і 6(d) статті 19 Статуту, зокрема у світлі Щорічного огляду за Механізмом реалізації Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці[56].

55 Вісім основних конвенцій стосуються свободи асоціації (Конвенції №№ 87 і 98), скасування примусової праці (Конвенція № 29 і Протокол до неї та Конвенція № 105), рівності можливостей і ставлення (Конвенції №№ 100 і 111) та дитячої праці (Конвенції №№ 138 і 182). Держави-члени, які ратифікували основні конвенції, повинні подавати доповіді про їх застосування кожні три роки відповідно до статті 22 Статуту.

56 Див. GB.334/INS/5 та GB.332/INS/5(Rev.), а також GB.334/INS/PV, п. 288.

VII. Постійно діючий механізм контролю за дотриманням зобов'язань, які випливають із конвенцій та рекомендацій

Постійно діючі контрольні органи

59. На виконання резолюції, прийнятої Восьмою сесією Міжнародної конференції праці у 1926 році, на Комітет експертів із застосування конвенцій та рекомендацій і Комітет Конференції з застосування норм було покладено обов'язок здійснювати постійний контроль за дотриманням державами-членами їхніх зобов'язань стосовно норм.

A. Комітет експертів

Склад і коло повноважень[57]

60. Комітет експертів складається з 20 членів, призначуваних Адміністративною радою за пропозицією Генерального директора на трирічний термін із можливим продовженням повноважень. Призначення здійснюється в особистому порядку з-поміж цілком неупереджених осіб, які мають відповідну технічну компетентність і незалежну позицію. Ці особи відбираються з усіх регіонів світу, щоб Комітет міг користуватися безпосереднім досвідом, набутим у різних правових, економічних і соціальних системах. Основними принципами діяльності Комітету є незалежність, неупередженість і об'єктивність у визначенні ступеню, в якому ситуація в кожній державі, за наявними даними, відповідає положенням конвенцій і зобов'язанням, узятим нею згідно зі Статутом МОП. У цьому світлі Комітет покликаний розглядати:

i. щорічні доповіді за статтею 22 Статуту про заходи, вжиті членами МОП для введення в дію положень конвенцій, учасницями котрих вони є, та надану членами МОП інформацію стосовно результатів проведеної перевірки;

ii. інформацію та доповіді стосовно конвенцій та рекомендацій, які подаються членами МОП відповідно до статті 19 Статуту;

iii. інформацію та доповіді стосовно заходів, ужитих членами МОП відповідно до статті 35 Статуту.

Організація роботи Комітету

61.

a. Комітет проводить свої засідання у строки, встановлені Адміністративною радою[58].

b. Засідання Комітету проводяться за закритими дверима. Його документи та зміст обговорень мають конфіденційний характер.

57 Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit.

58 Засідання проводяться щорічно наприкінці листопада – на початку грудня.

c. Комітет покладає на кожного зі своїх членів відповідальність за групи конвенцій або за конкретні питання. Їхні попередні висновки в формі проєкту зауважень і прямих запитів згодом подаються повному складу Комітету.

d. Для розгляду загальних чи особливо складних питань, як-от Загальні огляди, Комітет може призначати робочі групи. До складу робочих груп входять особи, які обізнані з різними правовими, економічними й соціальними системами. Їхні попередні висновки подаються повному складу Комітету.

e. Документація, наявна у розпорядженні Комітету, включає: інформацію, надану урядами в їхніх доповідях або представлену в Комітеті Конференції з застосування норм; відповідні акти законодавства, колективні угоди та судові рішення; подану державами інформацію про результати проведених перевірок; зауваження організацій роботодавців і працівників; доповіді інших органів МОП (таких як комісії з розслідування або Комітет зі свободи об'єднання) та доповіді про заходи з технічної допомоги.

f. Коментарі Комітету традиційно ухвалюються консенсусом.

g. Генеральний директор МБП надає у розпорядження Комітету секретаріат, необхідний для забезпечення роботи Комітету.

Доповідь Комітету

62. Результати роботи Комітету експертів публікуються у лютому-березні на веб-сайті МОП. Остаточні висновки готуються у таких формах[59]:

— *загальна доповідь* (наводиться огляд роботи Комітету та звертається увага Адміністративної ради, Конференції й держав-членів на питання, що становлять загальний інтерес або викликають особливе занепокоєння);

— *зауваження* конкретним державам-членам щодо[60]: (i) застосування у них ратифікованих конвенцій; (ii) виконання ними зобов'язань із подання доповідей; (iii) внесення конвенцій та рекомендацій компетентним національним органам;

— серія *прямих запитів*[61]: додаткові індивідуальні коментарі, адресовані Комітетом експертів урядам конкретних держав;

— *серія відповідей на питання, порушені у прямому запиті, які не тягнуть за собою подальших коментарів*[62] : у разі, якщо уряд надав відповідь на прямий запит і потреби у додаткових коментарях немає;

59 Загальна доповідь (Частина I) і зауваження конкретним державам (Частина II) публікуються разом як Доповідь III (Частина A), яка подається на наступній сесії Міжнародної конференції праці.

60 *Зауваження* зазвичай використовуються у випадках більш серйозного або тривалішого невиконання зобов'язань (див. Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., п. 70).

61 *Прямі запити* публікуються у базі даних NORMLEX. Крім цього, вони перелічуються у доповіді Комітету після окремих зауважень щодо кожної групи конвенцій, але повні їх тексти у доповіді Комітету експертів Конференції не наводяться. Вони дозволяють Комітету підтримувати постійний діалог з урядами, що часто буває, коли порушені питання мають переважно технічний характер. Їх також можна використовувати для уточнення певних моментів, якщо наявна інформація не дозволяє повністю оцінити ступінь, у якому виконано зобов'язання. Крім того, прямі запити використовуються для вивчення перших доповідей із застосування конвенцій, які подаються урядами (див. Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., п. 70).

62 *Відповіді на питання, порушені у прямому запиті, які не тягнуть за собою подальших коментарів*, реєструються в базі даних NORMLEX. Вони також перелічуються у доповіді Комітету після зауважень щодо кожної групи конвенцій.

— *Загальний огляд* національного законодавства і практики стосовно актів, з яких були подані доповіді щодо нератифікованих конвенцій й щодо рекомендацій відповідно до статті 19 Статуту[63].

63. Доповідь Комітету експертів направляється насамперед Адміністративній раді для інформації (на її сесію в березні). Після цього він подається на Конференцію (яка зазвичай відбувається щорічно у червні)[64] .

B. Комітет Конференції з застосування норм

Склад і посадові особи

64. Комітет Конференції з застосування норм утворюється відповідно до статті 7 Регламенту Конференції. Він є тристороннім органом, що складається з представників урядів, роботодавців і працівників[65]. Комітет обирає від кожної з цих трьох груп голову та двох заступників голови, а також доповідача[66].

Коло повноважень[67]

65.

i. Комітет повинен розглядати:

   a. заходи, вжиті державами-членами для введення в дію положень конвенцій, учасницями котрих вони є, та надану державами-членами інформацію про результати перевірок;

   b. інформацію та доповіді стосовно конвенцій та рекомендацій, подані державами-членами відповідно до статті 19 Статуту;

   c. заходи, вжиті державами-членами відповідно до статті 35 Статуту.

ii. Комітет повинен подати Конференції доповідь.

Організація роботи Комітету[68]

66. Після проведення Комітетом експертів незалежного технічного аналізу документації представники урядів, роботодавців і працівників згідно з регламентом роботи Комітету Конференції мають можливість зустрічатися та розглядати стан виконання державами своїх зобов'язань, які випливають із конвенцій та рекомендацій і стосуються їх. Уряди можуть доповнити раніше надану інформацію, зазначити подальші запропоновані

63 Цей огляд публікується окремим томом як Доповідь III (Частина B). Загальний огляд містить також інформацію, отриману згідно зі статтею 22 Статуту від країн, які ратифікували розглядувані конвенції. *Загальний огляд* дозволяє Комітету не тільки вивчити національне законодавство і практику держав-членів, а й розглянути труднощі, що виникли у зв'язку з застосуванням актів урядами, уточнити масштаб цих проблем і вказати можливі заходи подолання перешкод на шляху до виконання вищезгаданих актів.

64 Бюро розміщує на веб-сайті МОП Загальну доповідь Комітету експертів та його зауваження щодо застосування конвенцій. Повний текст висновків Комітету експертів, включно з прямими запитами, також публікується на веб-сайті МОП (у базі даних NORMLEX).

65 У будь-якому голосуванні застосовується зважений метод, щоб забезпечити однаковий вплив кожної групи (Регламент, ст. 65, і усталена практика Конференції).

66 Регламент, ст. 57.

67 Регламент, ст. 7.

68 Докладна інформація наведена у документі C.App./D.1 («Робота Комітету»), відтвореному в Додатку 1 до доповіді Комітету Конференції з застосування норм (107-ма сесія Конференції, 2018 р.).

заходи, привернути увагу до труднощів, з якими вони стикнулися у процесі виконання зобов'язань, і звернутися по рекомендації щодо шляхів подолання цих труднощів.

a. *Документи, подані на розгляду Комітету*. Комітет повинен розглянути Доповідь III (Частини A і B), яка є доповіддю Комітету експертів. Він може також отримувати від урядів у письмовій формі інформацію про перелік випадків, вибраних для вивчення. Комітет також бере до уваги інформацію, отриману Бюро після засідання Комітету експертів[69].

b. *Загальне обговорення*. У ході загального обговорення, котрим відкривається засідання Комітету, він розглядає питання, висвітлені у Загальній доповіді Комітету експертів. Далі Комітет обговорює Загальний огляд, опублікований у Доповіді III (Частина B)[70].

c. *Розгляд індивідуальних випадків*

   i. (Посадові особи Комітету готують перелік зауважень, викладених у доповіді Комітету експертів, стосовно яких, на їхній погляд, бажано запропонувати урядам, щоб вони надали Комітету відповідну інформацію. Цей перелік подається Комітету для схвалення[71].

   ii. Відповідні уряди мають можливість надати Комітету інформацію в письмовій формі.

   iii. Комітет пропонує представникам відповідних урядів відвідати одне з його засідань для обговорення вищезгаданих зауважень. Він інформує уряди, які не є членами Комітету, про його порядок денний та про день, у який Комітет бажає заслухати заяви представників цих урядів, через Щоденний бюлетень Конференції.

   iv. Після заяв представників урядів члени Комітету можуть поставити їм запитання або надати коментарі, після чого Комітет може зробити висновки за розглядуваним випадком.

d. *Випадки серйозного недотримання державами своїх зобов'язань із подання доповідей та інших зобов'язань стосовно норм*. Комітет також розглядає випадки серйозного недотримання зобов'язань із подання доповідей або інших зобов'язань, які стосуються норм. У цій доповіді відображається обговорення, що відбувалося у Комітеті, включно з поясненнями труднощів, які, можливо, були надані відповідними урядами, та висновками, ухваленими Комітетом за кожним критерієм.

e. *Доповідь Комітету Конференції*[72]. Доповідь Комітету подається Конференції та обговорюється на її пленарному засіданні, що надає делегатам додаткову можливість привернути увагу до конкретних аспектів роботи Комітету. Доповідь публікується у Протоколі засідання Конференції, а також публікується окремим виданням.

69 Крім того, за рішенням Адміністративної ради та Конференції Комітету може бути надано доповідь Об'єднаного комітету експертів МОП-ЮНЕСКО з застосування Рекомендації про становище вчителів.

70 І, залежно від обставин, доповідь Об'єднаного комітету МОП-ЮНЕСКО.

71 З 2006 року запроваджено практику завчасного направлення урядам попереднього переліку окремих випадків застосування ратифікованих конвенцій для можливого обговорення Комітетом. З 2015 року попередній перелік випадків надається за 30 днів до відкриття Міжнародної конференції праці.

72 Зміст і структура доповіді Комітету розглядаються у світлі неформальних тристоронніх консультацій з методів роботи Комітету з застосування норм (див. стислий виклад обговорень і рішень засідання, проведеного у листопаді 2018 р.: GB.334/INS/12(Rev.), додаток).

VIII. Роль організацій роботодавців і працівників

Розсилання доповідей та інформації організаціям роботодавців і працівників

67. На виконання статутних зобов'язань усіх держав-членів МОП представницькі організації роботодавців і працівників мають отримувати копії:

a. наданої Бюро інформації про заходи, ужиті для внесення конвенцій та рекомендацій компетентним національним органам;

b. доповідей про застосування ратифікованих конвенцій;

c. доповідей щодо нератифікованих конвенцій та щодо рекомендацій.

Крім того, процедури Бюро, що стосуються цих зобов'язань, мають на меті забезпечити, щоб національні органи отримували копії відповідних коментарів контрольних органів і запитів про подання доповідей.

Консультації з представницькими організаціями

68. Конвенція № 144 і Рекомендація № 152 передбачають проведення тристоронніх консультацій з нижчезазначених питань:

a. відповіді урядів на запитальники та коментарі стосовно пропонованих нових актів, які обговорюватимуться на Конференції;

b. пропозиції, що мають бути подані компетентним органам під час внесення їм конвенцій та рекомендацій;

c. питання, що виникають у зв'язку з доповідями щодо ратифікованих конвенцій[73];

d. заходи стосовно нератифікованих конвенцій та рекомендацій[74];

e. денонсація конвенцій.

Направлення зауважень організаціями роботодавців і працівників

69. Будь-яка організація роботодавців або працівників, незалежно від того, отримала вона копії доповідей уряду чи ні, може у будь-який момент передати Бюро свої зауваження з будь-якого з питань, що виникають у зв'язку з застосуванням міжнародних трудових норм. Комітет експертів і Комітет Конференції підкреслили цінність такого внеску як засобу надання їм допомоги, зокрема в оцінюванні ефективності застосування ратифікованих конвенцій.

---

73 Згідно з Рекомендацією № 152 консультації, крім того, повинні проводитися з питань, що виникають у зв'язку з доповідями, поданими відповідно до статті 19 Статуту (щодо внесення компетентним органам і щодо нератифікованих конвенцій та рекомендацій), а також, відповідно до національної практики, щодо законодавчих заходів, спрямованих на застосування конвенцій (зокрема ратифікованих) і рекомендацій.

74 Це питання має повторно розглядатися «через відповідні проміжки часу».

Участь у Конференції

70. Завдяки своїй присутності на Міжнародній конференції праці, особливо участі у роботі Комітету з застосування норм, представники організацій роботодавців і працівників можуть порушувати питання щодо виконання зобов’язань стосовно норм.

IX. Тлумачення конвенцій та рекомендацій

Положення Статуту

71. Відповідно до пункту 1 статті 37 Статуту Міжнародний суд вважається єдиним органом, уповноваженим авторитетно тлумачити конвенції та рекомендації МОП, а саме:

> Будь-яке питання чи спір, що стосується тлумачення цього Статуту або будь-якої конвенції, укладеної в подальшому державами-членами на виконання положень цього Статуту, передається для вирішення Міжнародному суду.

72. Крім того, відповідно до пункту 2 статті 37 Статуту Адміністративна рада може заснувати трибунал для вирішення спору з питання тлумачення тієї чи іншої конвенції:

> Незважаючи на положення пункту 1 цієї статті, Адміністративна рада може скласти й подати на схвалення Конференції правила, які передбачають призначення трибуналу для оперативного винесення рішення з будь-якого спору чи питання, що стосується тлумачення конвенції й може бути передано трибуналу Адміністративною радою або згідно з умовами даної конвенції. Будь-яке застосовне рішення чи консультативний висновок Міжнародного суду є обов'язковим для виконання трибуналом, утвореним на виконання цього пункту. Будь-яка ухвала цього трибуналу розсилається членам Організації, а всі зауваження щодо цієї ухвали, які можуть бути ними зроблені, виносяться на розгляд Конференції.

73. Хоча такий трибунал ніколи не створювався, слід зазначити, що можливість застосування пункту 2 статті 37 Статуту є предметом обговорень Адміністративною радою в рамках Ініціативи щодо норм[75].

Неофіційна думка Міжнародного бюро праці

74. Уряди, які мають сумніви щодо значення конкретних положень тієї чи іншої конвенції або рекомендації МОП, можуть звернутися до Бюро на предмет отримання його неофіційної думки. Бюро завжди надає допомогу урядам, яких цікавить його думка, проте з застереженням, що згідно зі Статутом воно не наділено спеціальними повноваженнями тлумачити конвенції та рекомендації[76]. Якщо запит стосується формальної чи офіційної думки або якщо порушене питання може становити загальний інтерес, в *Офіційному бюлетені* публікується , в якому викладено думку Бюро. У разі, якщо уряди не запитують конкретно формальну чи офіційну думку, зазвичай Бюро надсилає просто лист із відповіддю.

75 Див. GB.334/INS/5 та GB.332/INS/5(Rev.), а також GB.334/INS/PV, п. 288(7)(a).

76 На практиці Бюро намагається надавати аналогічну допомогу організаціям роботодавців і працівників.

Думки та рекомендації контрольних органів

75. Під час вивчення стану застосування міжнародних трудових норм контрольним органам (Комітету експертів[77], Комітету Конференції з застосування норм, комісіям із розслідування, призначеним згідно зі статтею 26 Статуту, комітетам, створеним згідно з статтею 24 Статуту, Комітету зі свободи асоціації, Комісії з розслідування та примирення в сфері свободи асоціації) може бути запропоновано висловити свої думки щодо сфери дії та смислу норм МОП. Отже, їхні доповіді містять важливі настанови з цих питань.

77 Інформацію про коло повноважень Комітету експертів див. його доповідь - Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, op. cit., п. 32.

X. Перегляд конвенцій та рекомендацій

Характер перегляду конвенцій

76. Офіційний перегляд (зокрема «*частковий*» перегляд) однієї або іноді декількох конвенцій у більшості випадків призводить до ухвалення цілком нової конвенції. Конференція може також здійснити *частковий* перегляд конвенції шляхом ухвалення протоколу чи додаткових положень нової конвенції, що тягне за собою припинення дії зобов'язань, установлених відповідними положеннями попередньої конвенції[78]. Деякі конвенції передбачають також спеціальний порядок внесення змін до додатків[79]. Нарешті, у деяких конвенціях передбачено оновлення певних технічних або наукових даних шляхом посилання на найновіші опубліковані відомості з цього предмету, але формально ця процедура не являє собою перегляду[80] .

Метод і наслідки перегляду конвенцій

77. Конвенція не вважається такою, що переглядає раніше ухвалений акт, якщо тільки це не зазначено прямо чи непрямо у назві, преамбулі або резолютивних положеннях цієї пізніше ухваленої конвенції.

a. *Конвенції №№ 1–26.* Ці конвенції не містять положень стосовно ухвалення чи ратифікації конвенції, яка переглядає раніше ухвалені конвенції. Тому ухвалення Конференцією конвенції, яка переглядає раніше ухвалені конвенції, само по собі ані закриває ратифікацію раніше ухваленої конвенції, ані призводить до її автоматичної денонсації[81].

b. *Конвенція № 27 і подальші конвенції.* Ці конвенції містять прикінцеву статтю, в якій зазначено, що, *якщо в новій конвенції, яка переглядає раніше ухвалену конвенцію, не передбачено інше*, ратифікація нової конвенції й набрання нею чинності спричиняють такі наслідки:

1. ратифікація членом Організації конвенції, яка переглядає раніше ухвалену конвенцію, тягне за собою автоматичну денонсацію останньої починаючи з дати набрання чинності конвенцією, яка її переглядає;

2. з дати набрання чинності новою конвенцією раніше ухвалена конвенція буде закрита для подальшої ратифікації;

78 Наприклад, після ратифікації Конвенцій №№ 121, 128 і 130 та прийняття у доречних випадках окремих частин цих конвенцій припинилася дія відповідних положень Конвенції № 102, однак термін «перегляд» у даному контексті прямо не використаний. Іншими конкретними прикладами *часткового* перегляду є конвенції про перегляд заключних статей (№№ 80 і 116).

79 Див. Конвенції №№ 83, 97, 121 і 185. Процедура, передбачена у Конвенції № 185, відрізняється від процедури, встановленої у решті цих конвенцій.

80 Див., наприклад, Конвенції №№ 102, 121, 128 і 130, де міститься посилання на Міжнародну стандартну господарську класифікацію усіх видів економічної діяльності, ухвалену Економічною і соціальною радою ООН, «з будь-якими змінами, які можуть бути до неї внесені», а також Конвенцію № 139, де згадані «останні дані, що містяться у зведеннях правил або в посібниках, які може розробляти Міжнародне бюро праці».

81 Конвенція, якою переглядається раніше ухвалена конвенція, може передбачати, що її ратифікація за певних умов означає денонсацію останньої (наприклад, Конвенція № 138 (пункт 9 статті 10) стосовно Конвенцій №№ 5, 7, 10 і 15 та Конвенція № 179 (стаття 9) стосовно Конвенції № 9).

3. якщо раніше ухвалена конвенція набрала чинності, вона залишається в силі без змін для тих членів Організації, які ратифікували її, але не ратифікували пізнішу конвенцію, якою вона переглянута.

c. *Альтернативні положення*. Для того, щоб визначити, чи застосовні до кожної конвенції вищезазначені положення, слід звернутися до її прикінцевих статей.

Перегляд рекомендацій

78. Перегляд або заміна (ці два терміни використовуються як синоніми) рекомендації або іноді декількох рекомендації майже в усіх випадках веде до ухвалення нової рекомендації. Більше того, в окремих рекомендаціях передбачені конкретні процедури внесення змін до їхніх додатків. Оскільки рекомендації не мають обов'язкової сили, яку мають конвенції, їх перегляд або заміна спричиняють менш значні наслідки. Тим не менш, рекомендація, якою переглядаються чи замінюються одна або декілька більш ранніх рекомендацій, замінює собою останні. У таких випадках слід робити посилання тільки на нову рекомендацію.

XI. Денонсація конвенцій

Умови денонсації

79. Кожна конвенція[82] містить статтю, яка визначає умови, за яких держави, котрі ратифікували конвенцію, можуть денонсувати її (тобто скасувати свої зобов'язання)[83]. При цьому слід виходити з конкретних відповідних положень кожної конвенції, але в цілому встановлена низка загальних умов:

a. *Конвенції №№ 1-25.* Денонсація можлива *в будь-який час* після закінчення початкового п'ятирічного чи десятирічного періоду (який зазначено у конвенції) з моменту, коли конвенція вперше набрала чинності;

b. *Конвенція № 26 і подальші конвенції*. Денонсація можлива після закінчення початкового п'ятирічного або (частіше) десятирічного періоду (який зазначено у конвенції) з моменту, коли конвенція вперше набрала чинності, але тільки *протягом одного року*. Так само денонсація стає знов можливою після закінчення наступних п'ятирічних або десятирічних періодів, як у ній зазначено.

Консультації з організаціями роботодавців і працівників

80.

a. Згідно з загальним принципом, установленим адміністративною радою, у кожному випадку, коли може розглядатися питання про денонсацію ратифікованої конвенції, бажано, щоб уряд, перш ніж ухвалювати рішення, провів вичерпні консультації з представницькими організаціями роботодавців і працівників стосовно проблем, що виникли, та заходів, яких слід ужити для їх усунення[84].

c. Пункт 1(e) статті 5 Конвенції № 144 вимагає проведення консультацій з представниками організацій роботодавців і працівників щодо пропозицій про денонсацію ратифікованих конвенцій[85].

Форма сповіщення про денонсацію

81. Згідно з відповідною статтею кожної конвенції денонсація здійснюється за допомогою акта, який направляється Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації. Акт про денонсацію повинен:

a. містити чітку вказівку на те, яка саме конвенція денонсується;

82 Крім конвенцій про перегляд прикінцевих статей (№№ 80 і 116).

83 Така стаття доповнює іншу статтю, яка передбачає автоматичну денонсацію в разі ратифікації конвенції, що переглядає дану конвенцію. У трьох випадках (Конвенції №№ 102, 128 і 148) можлива також денонсація тільки окремих частин конвенції.

84 П*ротоколи засідань Адміністративної ради,* 184-та сесія (листопад 1971 р.), пп. 95 і 210.

85 Для держав, які не ратифікували Конвенцію № 144, див. п. 5 Рекомендації 1976 р. щодо тристоронніх консультацій (діяльність Міжнародної організації праці) (№ 152).

b. бути оригіналом документа (допускається тільки паперова форма, а не факсиміле чи фотокопія), підписаним особою, яка уповноважена брати зобов'язання від імені держави (як-от глава держави, прем'єр-міністр, міністр закордонних справ або міністр із питань праці);

c. містити чітку вказівку на те, що ним формально денонсується дана конвенція.

Процедури Бюро

82.

a. Отримавши інформацію про те, що уряд якоїсь держави планує денонсувати ту чи іншу конвенцію, Бюро звертає увагу цього уряду на загальний принцип проведення консультацій, згаданий вище у пункті 70(a).

b. У будь-якому разі, якщо уряд повідомляє про денонсацію конвенції, не зазначивши причин, які призвели до цього рішення, Бюро просить цей уряд вказати такі причини з метою подальшого інформування Адміністративної ради. Держави, які ратифікували Конвенцію № 144, зобов'язані включити у доповіді, що подаються згідно зі статтею 22 Статуту, інформацію про тристоронні консультації, проведені до денонсації.

c. *Реєстрація денонсації.* Інформація про кожний випадок денонсації, зареєстрований Генеральним директором, повідомляється Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, доводиться до відома Адміністративної ради та публікується в *Офіційному бюлетені.*

Набрання чинності денонсацією

83. Денонсація набирає чинності відповідно до прикінцевих статей кожної конвенції (зазвичай через рік після її реєстрації Генеральним директором).

XII. Спеціальні процедури

A. Подання щодо дотримання ратифікованих конвенцій

Положення Статуту

84. Статті 24 та 25 Статуту говорять:

Стаття 24

Якщо яке-небудь галузеве об'єднання роботодавців або працівників внесе Міжнародному бюро праці подання про те, що той чи інший член Організації не забезпечив належним чином у межах своєї юрисдикції ефективне дотримання якої-небудь конвенції, учасником якої він є, Адміністративна рада може направити це подання уряду, проти якого воно внесено, і запропонувати йому зробити з цього питання таку заяву, яку він вважатиме доцільною.

Стаття 25

Якщо у розумний строк від вищезгаданого уряду не отримано жодної заяви або якщо Адміністративна рада не вважає отриману заяву задовільною, Адміністративна рада має право оприлюднити вищезгадане подання і заяву, зроблену у відповідь на нього, якщо така заява отримана.

Порядок розгляду подань

85. Ухвалюючи у листопаді 2004 року зміни до Регламенту щодо процедури розгляду подань за статтями 24 і 25 Статуту Міжнародної організації праці, Адміністративна рада вирішила, що цьому Регламенту повинна передувати Пояснювальна записка зі стислим викладом різних етапів даної процедури та зазначенням можливих варіантів дій, наявних у розпорядженні Адміністративної ради на кожному етапі[86]:

a. Бюро підтверджує отримання подань, внесених відповідно до статті 24 Статуту, та повідомляє про це відповідний уряд;

b. питання передається на розгляд посадовим особам Адміністративної ради;

c. посадові особи доповідають Адміністративній раді про прийнятність подання; критерії прийнятності, наведені у статті 2 Регламенту, передбачають, що подання повинно:

i. бути направлено до МБП у письмовій формі;

ii. бути внесено галузевим об'єднанням роботодавців або працівників;

iii. містити конкретне посилання на статтю 24 Статуту;

iv. стосуватися держави-члена МОП[87];

v. стосуватися конвенції, учасником якої є даний член Організації;

86 Текст Регламенту щодо процедури розгляду подань за статтями 24 і 25 Статуту Міжнародної організації праці та вищезгаданої Пояснювальної записки міститься у документі GB.291/9(Rev.) Регламент і Пояснювальна записка розміщені на веб-сайті МОП, а також доступні у друкованому варіанті.

87 Або колишнього члена, зобов'язання котрого за розглядуваною конвенцією зберігаються.

vi. містити вказівку на те, в якому відношенні дана держава-член, як стверджується, не забезпечила в межах своєї юрисдикції ефективне дотримання цієї конвенції;

d. Адміністративна рада ухвалює рішення про прийнятність подання без обговорення даного питання по суті;

e. якщо подання може бути прийнято до розгляду, Адміністративна рада або утворює тристоронній комітет для розгляду даного питання за правилами, встановленими у Регламенті, або, якщо дане питання відноситься до однієї з конвенцій, які стосуються прав професійних спілок, може передати його Комітету зі свободи асоціації; якщо подання стосується питань і тверджень, аналогічних тим, які є предметом попереднього подання, Адміністративна рада може вирішити відкласти призначення вищезгаданого комітету для розгляду нового подання доти, поки Комітет експертів зможе розглянути подальші заходи з реалізації рекомендацій, ухвалених Адміністративною радою стосовно попереднього подання;

f. Комітет подає Адміністративній раді доповідь, у якій описує заходи, вжиті для розгляду подання, та викладає свої висновки й рекомендації щодо рішень, які мають бути ухвалені Адміністративною радою;

g. відповідному урядові пропонується взяти участь в обговоренні даного питання Адміністративною радою;

h. Адміністративна рада вирішує, чи слід оприлюднювати подання та заяву уряду у відповідь на нього, та повідомляє організацію-скаржника й вищезазначений уряд.

86. У листопаді 2018 року Адміністративна рада схвалила низку заходів щодо реалізації процедури внесення подань згідно зі статтею 24 Статуту[88], зокрема механізми, які дозволяють проводити на розсуд сторін процедуру добровільного примирення, або інші заходи на національному рівні, що приводять до тимчасового призупинення максимум на шість місяців розгляду подання за суттю спеціальним комітетом. Призупинення здійснюється за наявності згоди сторони-заявника, висловленої у бланку скарги[89], та згоди уряду. Ці механізми будуть повторно розглянуті Адміністративною радою після закінчення дворічного пробного періоду.

B. Скарги щодо дотримання ратифікованих конвенцій

Основні положення Статуту

87. Статтею 26 Статуту передбачено таке:

1. Будь-який член Організації має право подати скаргу до Міжнародного бюро праці, якщо він вважає, що інший член Організації не забезпечує ефективне дотримання конвенції, яку вони обидва ратифікували відповідно до попередніх статей.

2. Адміністративна рада, якщо вона вважає це доцільним, може до передачі такої скарги до Комісії з розслідування у передбаченому нижче порядку зв'язатися з даним урядом у спосіб, визначений у статті 24.

88 GB.334/INS/PV, п. 288(1).

89 Див. Додаток IV.

3. Якщо Адміністративна рада не вважає необхідним направити скаргу даному уряду або якщо після такого направлення скарги вона не отримала у відповідь у розумний строк жодної заяви, яку б вона вважала задовільною, Адміністративна рада може призначити Комісію з розслідування для розгляду даної скарги та подання доповіді з цього питання.

4. Адміністративна рада може ухвалити таку саму процедуру або за власною ініціативою, або в разі отримання скарги від делегата Конференції.

5. Якщо Адміністративна рада розглядає питання, що виникло у зв'язку зі статтею 25 або 26, зацікавлений уряд має право, якщо він не представлений в Адміністративній раді, направити представника для участі у роботі Адміністративної ради на період розгляду вищезгаданого питання. Даному урядові повинна бути в належний термін повідомлена дата розгляду питання.

Інші положення Статуту

88. Нижчезазначені статті Статуту стосуються інших аспектів порядку подання скарг.

Стаття 27: співпраця членів Організації з Комісією з розслідування;

Стаття 28: доповідь Комісії з розслідування, яка містить її висновки та рекомендації;

Стаття 29: передача урядам і оприлюднення доповіді Комісії з розслідування, повідомлення від зацікавлених урядів про те, чи приймають вони її рекомендації, й можлива передача скарги до Міжнародного суду (МС);

Стаття 31: остаточний характер рішення МС;

Стаття 32: повноваження МС щодо висновків або рекомендацій Комісії з розслідування;

Стаття 33: рекомендація Адміністративної ради щодо дій Конференції в разі невиконання рекомендацій Комісії з розслідування чи МС;

Стаття 34: перевірка дотримання рекомендацій Комісії з розслідування чи МС і подальша рекомендація Адміністративної ради щодо припинення заходів із боку Конференції.

Порядок роботи Комісії з розслідування

89. На даний момент регламенту щодо порядку роботи комісій з розслідування не існує: Адміністративна рада в кожному випадку залишає це питання на розсуд самої Комісії з розслідування, вимагаючи лише дотримання Статуту та своїх загальних указівок. Доповіді відповідних комісій з розслідування містять опис процедури, якої вони дотримуються у розгляді скарги, зокрема процедури отримання повідомлень від сторін та інших зацікавлених осіб і організацій та процедури проведення слухань[90].

90. Слід зазначити, однак, що у рамках Ініціативи щодо стандартів розглядається можливість кодифікації процедури, передбаченої статтею 26[91].

90 Див., наприклад, Official Bulletin, Vol. LXXIV (1991), Series B, Supplements 2 and 3.

91 Див. GB.334/INS/5 and GB.332/INS/5(Rev.), as well as GB.334/INS/PV.

C. Скарги на порушення свободи асоціації[92]

1. Комітет Адміністративної ради зі свободи асоціації

Склад і коло повноважень

91. Цей комітет є тристороннім органом Адміністративної ради. До його складу входять дев'ять членів і дев'ять заступників членів, які беруть участь у роботі в особистій якості, а також незалежний голова. Його засідання є закритими, його робочі документи мають конфіденційний характер, а рішення на практиці ухвалюються консенсусом. Комітет розглядає скарги на порушення свободи асоціації та принципів ведення колективних переговорів. Він подає свої висновки та рекомендації Адміністративній раді. Скарги можуть прийматися до розгляду незалежно від того, чи ратифікувала дана держава які-небудь із конвенцій у галузі свободи асоціації[93].

Прийнятність скарг

92.

a. Скарги повинні подаватися у письмовій формі, бути підписані та супроводжуватися доказами обвинувачень у конкретних порушеннях свободи асоціації та принципів ведення колективних переговорів.

b. Скарги повинні надходити від організацій роботодавців або працівників[94] або від урядів. Організацією може бути:

iii. національна організація, безпосередньо зацікавлена у даному питанні;

iv. міжнародна організація роботодавців або працівників, яка має консультативний статус у МОП[95];

v. інша міжнародна організація роботодавців або працівників, якщо обвинувачення стосуються питань, які безпосередньо торкаються її членських організацій.

93. Комітет користується повною свободою розсуду у винесенні рішення про прийнятність скарг, які стосуються заявника. Згідно зі спеціальними процедурами розгляду скарг стосовно порушення свободи асоціації Комітет фактично має повне право вирішувати, чи може організація вважатися організацією роботодавців або працівників у розумінні Статуту МОП, і не вважає себе зв'язаним будь-яким визначенням цього терміну, прийнятим у відповідній державі. Той факт, що профспілка не зареєструвала свій статут, як того може вимагати національне законодавство, не є достатнім для того, щоб її скарга

92 Процедури, яких дотримується Комітет зі свободи асоціації – у їхній найостаннішій версії, схваленій Адміністративною радою на її 306-й сесії (2009 рік), - викладені у Додатку II до Зведення правил, застосовних до Адміністративної ради МОП ("Special procedures for the examination in the International Labour Organization of complaints alleging violations of freedom of association" [«Спеціальні процедури розгляду Міжнародною організацією праці скарг стосовно порушення свободи асоціації»]). Ці процедури опубліковані також як Додаток I до Збірника рішень Комітету зі свободи асоціації. Крім того, Комітет регулярно ухвалює рішення стосовно методів його роботи та доповідей Адміністративній раді.

93 Це пояснюється тим, що всі держави-члени в рамках дотримання Статуту МОП зобов'язані визнавати принцип свободи асоціації.

94 Комітет сам вирішує, чи може скаржник вважатися організацією в цьому сенсі. Бюро має право запитувати в організації-скаржника додаткову інформацію з метою точного з'ясування її характеру.

95 На момент публікації цього матеріалу такими були Міжнародна організація роботодавців, Міжнародна конфедерація профспілок, Організація африканської профспілкової єдності та Всесвітня федерація профспілок.

була визнана неприйнятною, тому що принципи свободи асоціації чітко встановлюють, що працівники мають право без попереднього дозволу створювати організації на свій вибір. Нарешті, те, що організація не є офіційно визнаною, не виправдовує відхилення її тверджень, якщо з її скарг очевидно, що дана організація існує принаймні фактично[96].

Організація роботи Комітету

94.

a. Комітет проводить засідання тричі на рік.

b. Якщо скарга є недостатньо докладною, Бюро може в будь-який час попросити скаржника вказати, які порушення є предметом скарги.

c. Бюро інформує скаржників про те, що їм слід у місячний строк подати будь-яку додаткову інформацію, необхідну для обґрунтування їхніх скарг[97].

d. Бюро направляє наведені у скарзі твердження відповідному урядові з тим, щоб він у встановлений строк подав свою відповідь.

e. У випадках, які стосуються підприємств, Бюро просить уряди запитати інформацію у відповідної представницької організації роботодавців.

f. Комітет вирішує, чи слід розглянути скаргу й дійти висновку або ж необхідно запитати у відповідного уряду додаткову інформацію.

g. Комітет може запропонувати Адміністративній раді звернути увагу відповідного уряду на рекомендації Комітету, які можуть включати прохання про вжиття заходів для виправлення ситуації та інформування його про розвиток подій.

h. Комітет випускає «остаточні» доповіді, коли, на його погляд, питання не потребує подальшого розгляду і справу фактично закрито, «проміжні» доповіді, коли йому потрібна додаткова інформація від сторін скарги, та «контрольні» доповіді, де він просить інформувати його про вжиті заходи. Справи, де Комітет просить це робити, в подальшому «закриваються», коли питання вирішено або Комітет вважає, що воно не потребує подальшого розгляду.

i. Комітет може також рекомендувати звернутися до Комісії з установлення фактів та примирення.

j. Доповідь Комітету публікується в Офіційному бюлетені.

k. Комітет може запропонувати своєму голові провести консультації з урядовою делегацією, звернути її увагу до серйозності деяких проблем і обговорити різні засоби, які б дозволили їх вирішити.

l. Якщо країна ратифікувала відповідні конвенції про свободу асоціації, Комітет може довести законодавчі аспекти розглядуваної справи до відома Комітету експертів із застосування конвенцій та рекомендацій.

m. У ході цієї процедури за згодою уряду можуть здійснюватися різні місії (з прямих контактів, технічної допомоги тощо).

---

96 Special procedures for the examination in the International Labour Organization of complaints alleging violations of freedom of association.

97 Після закінчення цього строку будуть прийнятними тільки нові докази, які не могли бути подані впродовж місяця.

n. Адміністративна рада дала Комітету зі свободи асоціації вказівку розглядати направлені йому подання згідно з процедурами, передбаченими у Регламенті для розгляду подань, внесених згідно зі статтею 24 Статуту, з метою забезпечити, щоб направлені йому подання розглядалися методами, визначеними у Регламенті [98].

2. Комісія з установлення фактів та примирення у сфері свободи асоціації

Склад, коло повноважень і порядок роботи

95. Комісія складається з дев'яти незалежних осіб, призначуваних Адміністративною радою, які, як правило, працюють у групах по троє. Вона розглядає скарги на порушення свободи асоціації, направлені їй Адміністративною радою, зокрема на прохання уряду, проти якого подана скарга [99]. Порядок роботи Комісії схожий на порядок роботи Комісії з розслідування, а її доповіді публікуються.

98 Див. GB.334/INS/PV.

99 Це може стосуватися: i) держав-членів, які ратифікували конвенції про свободу асоціації; ii) держав-членів, які не ратифікували відповідні конвенції та висловили згоду на направлення скарги до Комісії; iii) держав, які не є членами МОП, але є членами Організації Об'єднаних Націй, якщо Економічна і Соціальна Рада ООН передала це питання на розгляд МОП і дана держава погодилася на це.

XIII. Допомога, яку надає Міжнародне бюро праці у зв'язку з міжнародними трудовими нормами

Міжнародні трудові норми та технічна допомога

96. Міжнародне бюро праці проводить широкий спектр заходів, спрямованих на надання урядам та організаціям роботодавців і працівників допомоги у виконанні ними своїх зобов'язань і ролей у царині нормотворчої та контрольної діяльності.

Неформальні консультативні послуги

97. Департамент міжнародних трудових норм Міжнародного бюро праці у Женеві співпрацює з регіональними та субрегіональними бюро, і особливо з місцевими фахівцями цих бюро в галузі міжнародних трудових норм, проводячи у рамках цієї роботи різні види навчальних заходів, надаючи роз'яснення, консультації та допомогу з питань, які розглядаються у цьому посібнику. Ці послуги надаються як у відповідь на конкретні запити, отримувані від урядів та організацій роботодавців і працівників, так і у рамках звичайних консультативних місій та неформальних дискусій, ініційованих Бюро. Серед питань, які можуть розглядатися - анкети з пунктів порядку денного Конференції стосовно нових норм; коментарі контрольних органів і заходи, яких вони можуть вимагати; нове законодавство; розроблення доповідей урядів; документи, підготовлені для внесення компетентним органам; заходи з проведення консультацій між урядами та організаціями роботодавців і працівників у зв'язку з трудовими нормами та діяльністю МОП; шляхи повноцінної участі організацій роботодавців і працівників у нормотворчій та контрольній діяльності.

Прямі контакти

98. Місії у рамках прямих контактів здійснюються на підтримку процедур, застосовуваних контрольними органами (Комітетом експертів, Комітетом із застосування норм, Комітетом зі свободи асоціації та спеціальними комітетами, створеними відповідно до статті 24 Статуту).

99. Такі місії полягають у відрядженні представника Генерального директора МБП до країни, задіяної у реалізації процедури контролю, з метою знайдення рішення проблем, що виникли у зв'язку з застосуванням ратифікованих конвенцій або дотриманням рекомендацій контрольних органів. Якщо порушені питання стосуються практичних аспектів, місія з прямих контактів зосереджується, зокрема, на з'ясуванні стану справ на практиці. У багатьох випадках прямі контакти використовувалися також для надання країнам технічної допомоги у формі порад щодо характеру заходів, яких слід ужити, і для сприяння їм у розробленні змін до національного законодавства, а також у встановленні процедур, які полегшують дотримання зобов'язань, що випливають із нормотворчої діяльності МОП.

100. Представником Генерального директора може бути посадова особа Бюро або незалежна особа, призначена Генеральним директором (з-поміж суддів верховних судів, викладачів, членів Комітету експертів тощо). Місія цієї особи полягає в установленні фактів, а також у вивченні на місці можливостей вирішення наявних проблем.

101. Представник Генерального директора і члени місії повинні надати всі необхідні гарантії об'єктивності та неупередженості, а після завершення місії подати доповідь відповідному контрольному органу.

102. Прямі контакти можуть установлюватися тільки на запрошення відповідного уряду або принаймні за його згодою. Уряд може сам звернутися з відповідним запитом, або йому можуть запропонувати це зробити контрольні органи. Представник Генерального директора повинен мати можливість вільно опитати всі зацікавлені сторони, щоб отримати повну та об'єктивну інформацію про всі аспекти розглядуваної справи чи ситуації. Головними партнерами місії зазвичай є Міністерство праці та конфедерації працівників і роботодавців, проте місія може, з певною періодичністю й залежно від характеру порушених проблем, бесідувати з представниками законодавчої влади, представниками судової влади й навіть із главою держави. Національні організації роботодавців і працівників також залучаються до цього процесу, спілкуючись із членами місії та беручи участь у тристоронніх зустрічах.

103. Прямі контакти є ефективним засобом діалогу, переговорів і встановлення фактів. Їхня мета полягає у створенні атмосфери довіри, що дозволить швидко знайти позитивне рішення наявних проблем.

Додаток I

Зразок документа щодо ратифікації конвенції МОП[1]

Оскільки _____ (**назва конвенції**) _____ була ухвалена Міжнародною конференцією праці на її _____ сесії у (**місце**) _____ (**дата**) _____,

Уряд _____, розглянувши вищезгадану конвенцію, цим документом підтверджує й ратифікує її та зобов'язується, відповідно до пункту 5(d) статті 19 Статуту Міжнародної організації праці, добросовісно виконувати та застосовувати всі положення, що містяться у ній.

(підпис)_____
Президент Республіки

(підпис)_____
Міністр закордонних справ

1 Цей зразок документа може потребувати доопрацювання, зокрема для врахування:
a) будь-яких положень відповідної конвенції, які вимагають включення в ратифікацію спеціальних указівок;
b) національних положень і практики стосовно ратифікації міжнародних актів.

▶ Додаток II

Звичайний цикл подання доповідей згідно зі статтею 22 Статуту МОП

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
e(тирічний цикл подання доповідей)						
№87, №98 (країни A–F)	№87, №98 (країни G–N)	№87, №98 (країни O–Z)	№87, №98 (країни A–F)	№87, №98 (країни G–N)	№87, №98 (країни O–Z)	№87, №98 (країни A–F)
№100, №111 (країни G–N)	№100, №111 (країни O–Z)	№100, №111 (країни A–F)	№100, №111 (країни G–N)	№100, №111 (країни O–Z)	№100, №111 (країни A–F)	№100, №111 (країни G–N)
№29, №105, №138, №182 (країни O–Z)	№29, №105, №138, №182 (країни A–F)	№29, №105, №138, №182 (країни G–N)	№29, №105, №138, №182 (країни O–Z)	№29, №105, №138, №182 (країни A–F)	№29, №105, №138, №182 (країни G–N	№29, №105, №138, №182 (країни O–Z
№144 (країни A–F)	№144 (країни G–N)	№144 (країни O–Z)	№144 (країни A–F)	№144 (країни G–N)	№144 (країни O–Z)	№144 (країни A–F)
№81, №129 (країни O–Z)	№81, №129 (країни G–N)	№81, №129 (країни A–F)	№81, №129 (країни O–Z)	№81, №129 (країни G–N)	№81, №129 (країни A–F)	№81, №129 (країни O–Z)
C122 (країни G–N)	C122 (країни A–F)	C122 (країни O–Z)	C122 (країни G–N)	C122 (країни A–F)	C122 (країни O–Z)	C122 (країни G–N)
Технічні конвенції (шестирічний цикл подання доповідей)						
Свобода асоціації та колективні переговори (A-B)	Свобода асоціації та колективні переговори (G-K)	Свобода асоціації та колективні переговори (O-S)	Свобода асоціації та колективні переговори (C-F)	Свобода асоціації та колективні переговори (L–N)	Свобода асоціації та колективні переговори (T-Z)	Свобода асоціації та колективні переговори (A-B)
Соціаль-но-трудові відносини (A-B)	Соціаль-но-трудові відносини (G-K)	Соціаль-но-трудові відносини (O-S)	Соціаль-но-трудові відносини (C-F)	Соціаль-но-трудові відносини (L–N)	Соціаль-но-трудові відносини (T-Z)	Соціаль-но-трудові відносини (A-B)
Захист дітей (O–S)	Захист дітей (A–B)	Захист дітей (G–K)	Захист дітей (T–Z)	Захист дітей (C–F)	Захист дітей (L–N)	Захист дітей (O–S)
Працівники з сімейними обов'язками (G–K)	Працівники з сімейними обов'язками (O–S)	Працівники з сімейними обов'язками (A–B)	Працівники з сімейними обов'язками (L–N)	Працівники з сімейними обов'язками (T–Z)	Працівники з сімейними обов'язками (C–F	Працівники з сімейними обов'язками (G–K)
Працівни-ки-мігранти (G–K)	Працівни-ки-мігранти (O–S)	Працівни-ки-мігранти (A–B)	Працівни-ки-мігранти (L–N)	Працівни-ки-мігранти (T–Z)	Працівни-ки-мігранти (C–F)	Працівни-ки-мігранти (G–K)

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Технічні конвенції (шестирічний цикл подання доповідей)						
Корінні та племінні народи (G–K)	Корінні та племінні народи (O–S)	Корінні та племінні народи (A–B)	Корінні та племінні народи (L–N)	Корінні та племінні народи (T–Z)	Корінні та племінні народи (C–F)	Корінні та племінні народи (G–K)
Інші окремі категорії працівників (G–K)	Інші окремі категорії працівників (O– S)	Інші окремі категорії працівників (A–B)	Інші окремі категорії працівників (L–N)	Інші окремі категорії працівників (T– Z)	Інші окремі категорії працівників (C–F)	Інші окремі категорії працівників (G–K)
Робочий час (T–Z)	Робочий час (L–N)	Робочий час (C–F)	Робочий час (O–S)	Робочий час (G–K)	Робочий час (A–B)	Робочий час (T–Z)
Заробітна плата (T–Z)	Заробітна плата (L–N)	Заробітна плата (C–F)	Заробітна плата (O–S)	Заробітна плата (G–K)	Заробітна плата (A–B)	Заробітна плата (T–Z)
БГП (T–Z) Охорона материнства (T–Z)	БГП (L–N) Охорона материнства (L–N)	БГП (C–F) Охорона материнства (C–F)	БГП (O–S) Охорона материнства (O–S)	БГП (G–K) Охорона материнства (G–K)	БГП (A–B) Охорона материнства (A–B)	БГП (T–Z) Охорона материнства (T–Z)
Соціальне забезпечення (T–Z)	Соціальне забезпечення (L–N)	Соціальне забезпечення (C–F)	Соціальне забезпечення (O–S)	Соціальне забезпечення (G–K)	Соціальне забезпечення (A–B)	Соціальне забезпечення (T–Z)
Адміністрація та інспекція праці (T–Z)	Адміністрація та інспекція праці (L–N)	Адміністрація та інспекція праці (C–F)	Адміністрація та інспекція праці (O–S)	Адміністрація та інспекція праці (G–K)	Адміністрація та інспекція праці (A–B)	Адміністрація та інспекція праці (T–Z)
Навички (L–N)	Навички (C–F)	Навички (T–Z)	Навички (G–K)	Навички (A–B)	Навички (O–S)	Навички (L–N)
Політика в галузі зайнятості (L–N)	Політика в галузі зайнятості (C–F)	Політика в галузі зайнятості (T–Z	Політика в галузі зайнятості (G–K)	Політика в галузі зайнятості (A–B)	Політика в галузі зайнятості (O–	Політика в галузі зайнятості (L–N)
Стабільність зайнятості (L–N)	Стабільність зайнятості (C–F)	Стабільність зайнятості (T–Z)	Стабільність зайнятості (G–K)	Стабільність зайнятості (A–B)	Стабільність зайнятості (O–S)	Стабільність зайнятості (L–N)
Соціальна політика (L–N)	Соціальна політика (C–F)	Соціальна політика (T–Z)	Соціальна політика (G–K)	Соціальна політика (A–B)	Соціальна політика (O–S)	Соціальна політика (L–N)
Моряки Рибалки Докери (C–F)	Моряки Рибалки Докери (T–Z	Моряки Рибалки Докери (L–N)	Моряки Рибалки Докери (A–B)	Моряки Рибалки Докери (O–S)	Моряки Рибалки Докери (G–K)	Моряки Рибалки Докери (C–F)
Загальна кількість запитаних доповідей						
1 270	**1 384**	**1 434**	**1 445**	**1 356**	**1 368**	**1 270**

▶ Додаток III

Спрощені доповіді, які мають подаватися відповідно до статті 22 Статуту МОП [назва країни]

Ця форма доповіді схвалена Адміністративною радою Міжнародного бюро праці відповідно до статті 22 Статуту МОП, яка говорить: «Кожний член Організації погоджується щорічно подавати Міжнародному бюро праці доповідь щодо заходів, ужитих ним для застосування конвенцій, учасником яких він є. Ці доповіді складаються в такій формі та містять такі відомості, яких може вимагати Адміністративна рада».

На основі цієї форми доповіді Бюро щорічно надсилає кожній державі-члену єдиний запит на всі спрощені доповіді, які мають бути подані у поточному році. Крім того, Бюро направляє кожній державі-члену перелік докладних доповідей, строк подання котрих може також наставати у даному році.

a. Надайте, будь ласка, інформацію про всі нові законодавчі та інші заходи, які впливають на застосування ратифікованих конвенцій; якщо цього ще не зроблено, надайте, будь ласка, Міжнародному бюро праці з цією доповіддю копії всіх відповідних текстів.

b. Дайте, будь ласка, відповідь на коментарі, направлені вашим урядом Комітетом експертів із застосування конвенцій та рекомендацій або Комітетом конференції з застосування норм, які наведені у додатку до цієї форми1.

c. Надайте, будь ласка, інформацію про практичне застосування відповідних конвенцій (наприклад, копії або витяги з офіційних документів, таких як звіти за результатами перевірок, досліджень і розслідувань, статистичні дані), якщо така інформація не була надана у відповідь на запитання (b); укажіть також, чи були винесені судами загальної юрисдикції або іншими судовими органами рішення з принципових питань, дотичних до застосування відповідних конвенцій. Якщо були, надайте, будь ласка, тексти цих рішень.

d. Укажіть, будь ласка, представницькі організації роботодавців і працівників, яким були розіслані копії цієї доповіді згідно з пунктом 2 статті 23 Статуту Міжнародної організації праці2. Якщо копії доповіді не були направлені представницьким організаціям роботодавців і (або) працівників або були направлені іншим органам, ніж ці організації, надайте, будь ласка, інформацію стосовно конкретних обставин, існуючих у вашій країні, які пояснюють необхідність такої процедури.

e. Укажіть, будь ласка, чи отримали ви від зацікавлених організацій роботодавців або працівників будь-які зауваження загального характеру або зауваження у зв'язку з цією або попередньою доповіддю, які мають відношення до практичного застосування положень відповідних конвенцій. Якщо отримали, надайте, будь-ласка, копію отриманих зауважень, а також усі коментарі, які ви вважаєте корисними.

---

1 Цей додаток стосується звичайного циклу подання доповідей, а також усіх додаткових запитів про подання доповідей, адресованих вашій країні контрольними органами, за відповідний рік. Він також охоплює випадки, де ваша країна не подала спрощені доповіді, запитані у попередньому році. Додаток не поширюється на спрощені доповіді, які мають подаватися за Конвенцією 2006 про працю в морському судноплавстві (КПМС) (зі змінами) і для яких вашій країні буде за потреби направлена окрема форма.

2 Пункт 2 статті 23 Статуту говорить: «Кожний член Організації розсилає представницьким організаціям, визнаних такими в цілях статті 3, копії відомостей та доповідей, направлених Генеральному директору на виконання статей 19 і 22».

Додаток IV

Зразок електронної форми для внесення подання відповідно до статті 24 Статуту МОП

Інформація й додаткові інструкції щодо процедури, передбаченої статтею 24, та її наслідків, а також щодо інших наявних контрольних механізмів МОП, розміщена на веб-сторінці NORMES. У разі потреби у додатковій підтримці організаціям роботодавців слід звертатися до Бюро з діяльності в інтересах роботодавців (ACT/EMP) (ACTEMP@ilo.org), а організаціям працівників до Бюро з діяльності в інтересах працівників (ACTRAV) (ACTRAV@ilo.org).

Надайте, будь ласка, інформацію про те, чому ви вносите подання зі своїми твердженнями згідно з процедурою, передбаченою статтю 24, а не з іншими процедурами.

Прийнятність

1. Укажіть, будь ласка, назву галузевого об'єднання роботодавців або працівників, яке вносить подання:

Надайте, будь ласка, інформацію про відповідну організацію, нормативні акти про неї, контактні дані тощо.

2. Укажіть, будь ласка, державу-члена Організації, проти якої вноситься подання:

3. Укажіть, будь ласка, недотримання якої ратифікованої конвенції (або конвенцій) є предметом подання:

Укажіть, будь ласка дату (дати) ратифікації.

4. Будь ласка, у полі нижче (можете збільшити його розмір) надайте Генеральному директору МОП інформацію про те, в якому аспекті, на ваш погляд, держава, проти якої вноситься подання, не забезпечила ефективне дотримання вищезазначеної конвенції (або конвенцій) у межах своєї юрисдикції. Пошліться конкретно на статтю 24 Статуту МОП, а також надайте всю доречну інформацію в обґрунтування ваших тверджень:

Інша інформація

5. Укажіть, будь ласка, чи розглядалося вже це питання національними компетентними органами (зокрема судами, механізмами соціального діалогу або механізмами вирішення спорів до звернення до МОП, які, можливо, існують у вашій країні) або чи виносилося воно на їхній розгляд. Надайте інформацію про стан і підсумки використаних процедур. Вичерпання можливостей національних процедур не є передумовою для внесення подання. Проте, у деяких випадках процедура розгляду подання може допускати примирення або інші заходи на національному рівні (див. наступне запитання):

6. Укажіть, будь ласка: (i) чи хотіла б ваша організація розглянути можливість звернення до примирних механізмів або використання інших заходів на національному рівні впродовж періоду тривалістю максимум шість місяців із дати ухвалення спеціальним тристороннім комітетом рішення про призупинення розгляду подання по суті для отримання інформації про ваші твердження (за умови згоди уряду; з наданням вашій організації можливості зажадати дострокового відновлення процедури у разі неможливості примирення або негативного результату інших заходів; з можливістю ухвалення тристороннім комітетом рішення про продовження призупинення на обмежений строк, якщо для успішного вирішення питань, порушених у поданні, за допомогою примирних механізмів або інших заходів потрібен додатковий час); (ii) у разі позитивної відповіді на запитання (i) укажіть, будь ласка, чи хотіли б ви з цією метою вдатися до втручання чи технічної допомоги з боку Бюро або секретаріатів груп роботодавців чи працівників.

7. Укажіть, будь ласка, чи були, за вашою інформацію, викладені твердження розглянуті контрольними органами МОП або подані на їхній розгляд. Якщо були, укажіть, у якому відношенні твердження, викладені у даному поданні, відрізняються від уже розглянутих чи поданих на розгляд.

Міжнародна організація праці

ilo.org

Міжнародна організація праці
Route des Morillons 4
1211 Geneva 22
Switzerland